

"Middenstreek memories"

met beschrijving Voerstreek

In het halfhuisje aan de afdekeustreek aan de Oostkant van het Koosje paid woonde Liefke beß, de weduwe Elles. De woning die er thans staat werd gebouwd in opdracht van haar zoon kapitein afelle Elles.

Bedoeld huis is het pand ten Westen van het pension van der familie Tromen.

Aan de Westkant van het Koosje Paid lag in 1920 nog een open ruimte.

Hier werd het huis gebouwd van Bartele Jansma.

Thans is in dit pand gevestigd de boekenzaak van Kolstein.

Bartele Jansma * 28-4-1884 S'ooq zoon van Harman Eeltjes Jansma en Ytje Jacobs van der Vliet.

Bartele Jansma, gezagvoerder, trouwt op 22-12-1919 te S'ooq met Trijntje Visser * 21-2-1898 † 19-4-1958 dochter van lichtwachter Jan Livius Visser.

Het is al weer ruim 80 jaar geleden dat fotograaf W.J. HEERINGA uit Dokkum naar Schiermonnikoog overstak om daar een serie foto's te maken. (vermoedelijk, het is haast wel zeker, gebeurde dit in het jaar 1906). Af en toe duikt zo'n foto nog weer op in de vorm van een zeldzaam geworden ansichtkaart. De foto van de Voorstreek die we vandaag afdrukken is hiervan zo'n voorbeeld. Het is de tweede foto uit een serie opnamen die fotograaf HEERINGA destijds op het eiland maakte. De eerste foto die we in december 1987 in deze rubriek publiceerden was een opname van de Langestreek op het kruispunt Nieuwe Streek Badweg met o.a. links de N.H. kerk met het oude klokketorentje de z.g. CAMPANILE.

Ofschoon W.J. HEERINGA zijn foto's zelf ook als ansichtkaart heeft uitgegeven, deze keer werd de uitgave verzorgd door R. DOBBINGA, winkelier aan de Voorstreek. We komen straks op deze winkelier en zijn winkel terug in de vertelling bij de afgebeelde huizen en hun bewoners. Het grote huis op de voorgrond rechts is gebouwd omstreeks de eeuwwisseling in opdracht van de familie NANNINGA. de heer NANNINGA (van Winschoten) moet volgens verkregen informatie toen al gepensioneerd geweest zijn als Rijksontvanger. Volgens een andere informatiebron als notaris. Hij is omstreeks 1915 overleden. De weduwe NANNINGA is in het huis blijven wonen. Als we de foto goed bestuderen, zien we dat de bij dit huis behorende moestuin is afgeschermd met een dure omheining van gaas, dat door een serie in de grond geheide paaltjes op zijn plaats wordt gehouden. Dit gaas diende om vooral de hazen (en konijnen) bij de groente en in de winter bij de boerenkool weg te houden. Tussen de andere tuinen aan de Voorstreek bestond de omheining in die tijd meestal uit hagedoorn heggen. De 2e woning verder in westelijke richting was eigendom van RUURD FENENGA en heeft verschillende bewoners gehad. Het huis is ook gedurende enkele winters onbewoond geweest. Later woonde RUURD FENENGA er zelf. Het 3e huis werd bewoond door DIRK T. VISSER, oud gezagvoerder zeilvaart. Hij was kapitein op de barkschepen 'JACOBUS ANTHONIE' de 'BERTHA' en de 'JOHANNA'. Zijn laatste schip voor zijn pensionering in 1895 was de 'JOSINA LOUISE'. Geboren in 1848 was D.T. VISSER gedurende de periode 1896-1911 schipper van de roeireddingsboot op Schiermonnikoog.

Reddingboot sloeg om

Op 16 augustus 1911 trof hem een zware slag. Toen de reddingboot na een oefening bij tamelijk ruwe zee terugkeerde

Voorstreek, Schiermonnikoog

Reakties

In een lang artikel over de Voorstreek van Schiermonnikoog anno 1906, dat ongeveer een maand geleden verscheen, vertelden we o.a. over een herberg aan de Middenstreek die ooit gevestigd was in een pand ten Westen van het huis van de fam. Nanninga. Bij een gedeeltelijke verbouwing rond de 1e wereldoorlog kwam de oude tapkast tevoorschijn. Als vervolg op dit verhaal ontvingen we een lange brief van een lezer op Schiermonnikoog met o.a. het bericht dat bedoelde tapkast na de 2e wereldoorlog nog aanwezig was. Schoenmaker Bouw-kamp die toen in dit huis woonde (we hebben zijn naam al eens eerder genoemd toen zijn winkel nog aan de Reeweg was gevestigd) gebruikte de tapkast om er een gedeelte van zijn schoenen-voorraad in op te bergen.

Een belangstellende lezer op Schiermonnikoog maakte ons attent op een kleine vergissing in het lange verhaal bij de Voorstreek uit 1906, de winkel van J.B. Lemstra, R. Dobbinga, J. Zigterman, tegenwoordig Kolstein. De zin moet luiden: Als dochter Trijntje van het echtpaar Dobbinga later trouwt met Jan Zigterman wordt op het stukje grasland een kleine woning aangebouwd voor Trijntje en Jan. (Niet voor Rink en Leentje; die bleven in het oude huis wonen).

Uit de oude foto-doo's

DOOR BRAM SPIER

Voorstreek, Schiermonnikoog

Zeer zeldzame foto/ansichtkaart van de Voorstreek. De gegevens voor het verhaal erbij zijn verzameld bij bejaarde eilanders.

kwam zij, vlak bij het strand, onverwacht dwars in de branding met gevolg dat de boot kenterde. Elf van de twaalf bemanningsleden kwamen behouden aan wal, maar de 51 jarige JAN LIVIUS VISSER vond men bewusteloos onder de boot. De toegepaste kunstmatige ademhaling leek aanvankelijk succes te hebben. Een uur later is hij echter overleden.

Schipper D.T. VISSER was door deze ramp diep geschokt. Een week later vroeg hij om gezondheidsredenen ontslag als schipper van de reddingboot. Niet lang daarna, op 16 november 1911, is hij overleden. Schipper Visser was ridder in de orde van Oranje Nassau. De N.Z.H.R.M. schonk hem eerder de gouden medaille der Maatschappij. De vrouw van D.T. VISSER, een zuster van RUURD FENENGA, heette GEERTRUIDA. Ze werd op het eiland GEETMUTJEN of GEETET of GWEET genoemd. De huizen 2 en 3 zijn oorspronkelijk eenheden geweest

van 1 groot pand. Aan de noordzijde van dit oude pand (aan de kant van de Middenstreek) was in de vorige eeuw een herberg gevestigd. Een nu 80 jarige eilander wist ons te vertellen dat bij een gedeeltelijk verbouwing omstreeks de 1e wereldoorlog de oude tapkast eruit gesloopt werd.

De schuur van deze herberg stond aan de oostzijde. Na afbraak van de schuur werd op deze plek het eerder genoemde huis van de familie NANNINGA gebouwd. Het volgende huis, het 4e in deze rij stond (en staat nog) iets terug om de Noord. Hier woonde de oud gezagvoerder THOMAS WIELEMA met zijn dochters. Later verhuisde deze familie naar Groningen. Een van de dochters is een paar jaar geleden op een leeftijd ver in de 90 overleden. Het 5e huis is door de aanwezigheid van de bomen niet zo goed te zien. Dit is het huis van JAN GAASTERLAND de timmerman, die begin 1900 is overleden. Weduwe AUK GAASTER-

LAND bleef er nog jaren wonen. De timmerwerkplaats werd 1911 veranderd in een stal voor de paarden van de postkoets; koetsier JACKEL SIJTSMA, later DAAN SIJTSMA (geen familie van elkaar). Ten westen van het huis van JAN GAASTERLAND lag al van oudsher een GLAP met een toegang voor boerenwagens naar de gras- en hooilanden achter de tuinen van de Voorstreek. Later werden op deze plaats de postkoetsen geparkeerd. Toen de koetsen geen dienst meer deden verrees op deze open plek een schuur en nog later een garage. We komen nu bij het 7e huis met de hoge ouderwetse witte voorgevel en daarbovenop de grote schoorsteen. **In 1891 was in dit huis nog gevestigd de winkel van J.B.LEMSTRA.** Zijn verkoopassortiment was zeer uitgebreid; kruideniers- en grutterswaren, wijnen, tabak, sigaren, manufacturen, de kews, karpetten, lopers, matten, vloerzeil, porselein, aardewerk, galanterieën enz. enz. Van de familie LEMSTRA zelf is

weinig bekend. In ieder geval had het echtpaar een dochter die omstreeks 1870 op Schiermonnikoog geboren is. Na het vertrek van de familie LEMSTRA naar DEN HELDER, werd de winkel voortgezet door RINK DOBBINGA en zijn vrouw LEENTJE LOOTSMAN. Van Rink weten we dat hij, voor hij winkelier werd, gezagvoerder zeilvaart was. Dochter TRIJNTJE van het echtpaar DOBBINGA had een prachtige zangstem (sopraan) en zong in het koor HOSANNA. Na enige tijd werd het pand geheel verbouwd, waardoor de winkel aan de Middenstreek kwam en het nieuwe woonhuis aan de kant van de Voorstreek. Be oosten het zuidelijke gedeelte van de woning lag na de verbouwing achter de witte schutting een stukje groen erf (op de foto is deze schutting nog gedeeltelijk te zien). Als dochter TRIJNTJE van het echtpaar DOBBINGA later trouwt met JAN ZIGTERMAN en deze jonge mensen de winkel overnemen, wordt op dit stukje grasland een kleine woning aangebouwd voor RINK en LEENTJE. Het pand aan de zijde van de Middenstreek was als volgt ingedeeld: in het midden de winkel waarin rondom een toonbank was geplaatst. Aan de achterkant van de winkel de afdeling glas en serviesgoed. Rechts schappen en laden met kruidenierswaren en een etalage aan de straatkant. Links manufacturen, kleding etc. met eveneens een etalage. Naast de verkoopruimte aan de westkant lag een kleine woonkamer van ca 3 bij 5 meter die vanuit de winkel bereikbaar was. Rond 5 december stond dit vertrek in het teken van Sinterklaas, compleet met een heuse ouderwetse Sinterklaastafel. Zoals bekend werd de winkel van ZIGTERMAN vele jaren later overgenomen door de familie KOLSTEIN.

Bedankt

De dames en heren die ons aan gegevens voor deze lange vertelling hebben geholpen zijn we zeer erkentelijk. Informatie betreffende reddigbootschipper D.T. VISSER ontvingen we van de K.N.Z.H.R.M. Tenslotte kan als aardig bijzonderheid nog worden vermeld dat deze inmiddels zeer zeldzaam geworden kaart in september 1907 is verzonden door een zekere TRIJN op Schiermonnikoog naar den heer L. POSTUMUS in Anjum. Het adres is geschreven in een prachtig schoonschrift, dat zonder enige twijfel is bijgebracht door de kundige schrijfflessen van meester GASAU. Met de geadresseerde L. POSTHUMUS wordt LYTJE LEENDERT bedoeld, de eilander dorpsomroeper die op dat moment met AUKJE in Anjum vertoefde. Uw commentaar en eventuele aanvullingen bij dit verhaal zien we met belangstelling tegemoet. U kunt ons steeds bereiken via 05193-1670.

Die voor de familie Lemstra
de veel later verkregen infor-
matie via de streekarchivaris
de heer efedema.
(verderop in deze ringband).

Jan en Trijntje vestigen zich in een nieuwe woning,
die aan de Voorstreek zijde werd bijgebouwd.
Rink en Leentje bleven in het oude huis wonen

Voorstreek, Schiermonnikoog

Foto van een gedeelte van de Voorstreek, 1906.

DE FOTO IS GENOMEN DOOR FOTOGRAAF W. J.
HEERINGA UIT DOKKUM EN IS ALS ANSICHT -
KAART UITGEGEVEN DOOR DE WINKELIER
R. DOBBINGA.

Ten Westen van het huis van de weduwe Hanninga stonden aan de Voorstreek de volgende huizen met hun bewoners:

- 1 huis van Ruurd Tenenga, diverse bewoners.
- 2 D.T. Visser, schipper reddingboot; later woonde hier Ruurd Tenenga.
- 3 Om de Zuid: Oud gezagvoerder Thomas Wielema + dochter; Oud gezagvoerder P. Teensma; Bootsman Hallie marine kustwacht mobilisatie 1914 - 1918.
Om de Noord: Marten v.d. Geest, later zoon Galbe.
- 4 Timmerman Jan Gaasterland en zijn vrouw Ank.
Later woonde hier een schoondochter van Wagenborg.
± 1910 werd de voormalige timmerwerkplaats stal voor de koetspaarden.

Verder Westwaarts het glap naar de gras en hooilanden. Aan de Westkant in 1891 de winkel van Kemstra.

Streekarchivariaat Noordoost-Friesland

AANGESLOTEN:
GEMEENTE AMELAND
GEMEENTE DONGERADEEL
GEMEENTE SCHIERMONNIKOOG
WATERSCHAP 'TUSKEN WAED EN IE'
TE METSLAWIER
WATERSCHAP 'DE WÂLDEN'
TE DAMWOUDE

Aan de heer B. Spier,
Rederijweg 9,
9133 MR Anjum.

uw kenmerk:

uw brief van:

ons kenmerk:

DATUM:
27 oktober 1992.

onderwerp:

bijlagen: nieuw
terug:

Geachte heer Spier,

Ingevolge uw mondeling verzoek stelde ik een onderzoek in naar de familie Lemstra op Schiermonnikoog.

De resultaten deel ik u hierbij mee:

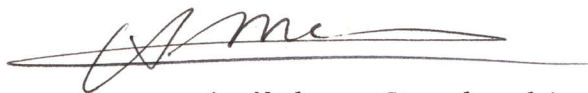
Jelle Lemstra, geboren te Dokkum 29-5-1854 huwde op 18-11-1883 met Neeltje de Boer, geboren te Schiermonnikoog op 16-7-1860. Het gezin vestigt zich op Schiermonnikoog op 17-5-1884 vanuit Bolsward en vertrekt op 22-10-1903 naar 's Gravenhage. Het gezin was Nederlands Hervormd, terwijl Jelle voorkomt als schipper, zonder beroep en winkelier aan de Voorstreek.

Uit dit huwelijk werden geboren:

- Sibbele, geboren Schiermonnikoog 20-8-1884, vertrekt op 11-4-1899 naar Loosduinen en vestigt zich op Schiermonnikoog op 14-9-1900 om op 18-9-1901 naar Leeuwarden te vertrekken.
- Aukje Geertruida, geboren Schiermonnikoog 8-6-1886.
- Geertruida, geboren Schiermonnikoog 31-7-1890.

Bijgaand treft u nog kopieën aan van de huwelijksakte en de geboorte-akten van de kinderen.

Met vriendelijke groet,

A. Medema, Streekarchivaris.

N° 6.

In het jaar een duizend acht honderd drie en tachtig, den achttienden dag der maand November zijn voor ons ondergeteekende Burgemeester Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der Gemeente Schiermonnikoog, Provincie Friesland, gecompareerd, Jelle Lemsstra oud negen en twintig jaren, geboren te Dockum, van beroep schipper wonende te Bolsward, meerderjarige zoon van Bartele Lemsstra en Geertje Aldeijer, beiden overleden, Bruidegom ter eenre

en Meeltje de Boer, oud drie en twintig jaren zonder bevels, geboren en wonende te Schiermonnikoog, meerderjarige dochter van Thomas de Boer, lichtwachter, en Aukje Douma van der Lee, zonder bevels, echte leden zamenwonende te Schiermonnikoog, hierbij tegenwoordig en hunne toestemming gevende, Bruide ter andere zijde.

welke ons verzocht hebben het door hen voorgenomen huwelijk te voltrekken, waarvan de afkondingen op Zondagen den veertienden en een en twintigsten October dizes jaars, alhier en te Bolsward

zonder stuiting hebben plaats gehad.

En hebben de comparanten tot dat einde aan ons overgelegd

De akten van Geboorte van Bruidegom en Bruid, en de overlijdensakten van de ouders van den Bruidegom.

Waarna wij hun in het openbaar hebben afgevraagd, of zij elkander wederkeerig tot echtgenooten aannemen en getrouwelijk al de pligten zullen vervullen, welke door de wet aan den huwelijken staat zijn verbonden, — waarop door ieder afzonderlijk een toestemmend antwoord zijnde gegeven, hebben wij in naam der wet verklaard, dat

Jelle Lemstra
en
Neeltje de Boer

bovengenoemd, door den echt aan elkander zijn verbonden.

In tegenwoordigheid van Speuk Jacobs Visser,
oud stier en zeventig jaren, van beroep zonder,
oudoom van de Bruid.

van Thomas Jans de Boer, oud twee en vijftig
jaren, van beroep landbouwer, reed van de Bruid
van Jans Fransberg, oud acht en zeventig jaren,
van beroep gemeentebode en van Ditke Korman,
oud vijftig jaren, van beroep webster,
allen wonende te Vrijemsdijk, de bruid
laatsgezonden aan jongrijnd vriend.

En is hiernaaf op gemaakt deze acte, welke nu
gedane voorlezing, door ons de comparanten
en getuigen is geteekend.

Jelle Lemstra Van Kleckere
Neeltje de Boer

Thomas de Boer

Ditke van der He

J. Visser

Th. de Boer

Fransberg

W. W.

groot
de ou
van
staar
geen
deelt
akte
van
M. J. B.

wonende te Schiermonnikoog en Dirk Verwer
oud eenen vijftig jaren, Gemeentebode wonende te Schiermonnikoog
waarvan wij deze acte hebben opgemaakt, welke, nadat dezelve was voorgelezen, door ons de
comparant en getuigen is geteekend. —

Jan van Boren Van Kleeskeren
J. Fransberg
Verwer

N.º 4.

In het jaar een duizend acht honderd vier en tachtig, den Leven twintigsten
dag der maand Augustus, is voor ons ondergeteekende Burgemeester
Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der Gemeente Schiermonnikoog,
provincie Friesland, gecompareerd: Jelle Lemstra —

oud derftig jaren, van beroep zonder
wonende te Schiermonnikoog.
welke ons verklaarde, dat op den Twintigsten derftigsten maand
des enorgens ten half zeven ure, te Schiermonnikoog
een kind van het mannelijk geslacht is geboren uit
Neeltje de Boer, zonder beroep, wonende te
Schiermonnikoog, zijne echtgenote —
aan welk kind hij verklaarde de voornaam te geven van Sibbele —

De gemelde verklaring is geschied in tegenwoordigheid van Jan Fransberg
oud negenen derftig jaren, Gemeentebode
wonende te Schiermonnikoog en Dirk Verwer
oud eenen vijftig jaren, Gemeenteweldwachter wonende te Schiermonnikoog
waarvan wij deze acte hebben opgemaakt, welke, nadat dezelve was voorgelezen, door ons de
comparant en getuigen is geteekend. —

J. B. Lemstra Van Kleeskeren
J. Fransberg
Verwer

N° 5.

In het jaar een duizend acht honderd zes en tachtig, den negenden
dag der maand Juni, is voor ons ondergetekende Burg-
meester Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der Gemeente Schiermonnikoog,
provincie Friesland, gecompareerd: Jelle Hemstra

oud twee en dertig jaren, van beroep winkelier
wonende te Schiermonnikoog
welke ons verklaarde, dat op den achtsten derer maand
des namiddags ten halfacht ure, te Schiermonnikoog
een kind van het vrouwelijk geslacht is geboren uit
Neeltje de Boer, zonder beroep, wonende
te Schiermonnikoog, zijne echtgenote
aan welk kind hij verklaarde de voornaamte geven van Aukje Geertse

De gemelde verklaring is geschied in tegenwoordigheid van Jan Fransberg
oud een en tachtig jaren, Gemeenteraadslid
wonende te Schiermonnikoog Dirk Verwer
oud drie en vijftig jaren, Gemeenteraadslid wonende te Schiermonnikoog
waarvan wij deze acte hebben opgemaakt, welke, na voorlezing, door ons den eeren
aanwaken en de getuigen is getekend.
J. B. Lemstra Paul Beekers
J. Fransberg
Verwer

N° 6.

In het jaar een duizend acht honderd zes en tachtig, den vyftienden
dag der maand Juli, is voor ons ondergetekende Burg-
meester Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der Gemeente Schiermonnikoog,
provincie Friesland, gecompareerd: Pieter Hornstra

oud veertien en twintig jaren, van beroep Landbouwer
wonende te Schiermonnikoog
welke ons verklaarde, dat op den veertienden derer maand
des midtdags ten tuus ure, te Schiermonnikoog
een kind van het vrouwelijk geslacht is geboren uit
Wieke Schuur, zonder beroep, wonende
te Schiermonnikoog, zijne echtgenote
aan welk kind hij verklaarde de voornaamte geven van Frijnsje

oud ~~22~~ ²³ jaren, van beroep Rechtschouwer
 wonende te Schiermonnikoog,
 welke ons verklaarde, dat op den zondag 17de ^{18de} ~~19de~~ Julij ~~des~~ ¹⁸⁸⁰ ~~jaars~~
 des Voormiddags ^{ten} voormiddags ^{ure} te Schiermonnikoog
 een kind van het mann ^{lijk} geslacht is geboren uit
Henric Jan Laar, Landman ^{boer}, wonende
te Schiermonnikoog, zijn soortgenoot
 aan welk kind hij verklaarde de voorna am te geven van Harmon

De gemelde verklaring is geschied in tegenwoordigheid van Rechtschouwer
Holm oud 22 ²³ jaren, Rechtschouwer
 wonende te Schiermonnikoog en
 oud 22 ²³ jaren, Rechtschouwer wonende te Schiermonnikoog
 waarvan wij deze acte hebben opgemaakt, welke, na voorlezing, door ons, de Commissarissen
van den Burgerlijken Stand der Gemeente Schiermonnikoog, provincie Friesland, gecompareerd:

W. J. J. J. J. Ex officio
Commissarissen
van den Burgerlijken Stand der Gemeente Schiermonnikoog

In het jaar een duizend acht honderd en negentig, den 18de dag der maand Augustus, is voor ons ambtshalve Commissarissen
Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der Gemeente Schiermonnikoog,
provincie Friesland, gecompareerd: Jelle van der Wier

oud 22 ²³ jaren, van beroep Rechtschouwer
 wonende te Schiermonnikoog
 welke ons verklaarde, dat op den zondag 17de ^{18de} ~~19de~~ Julij ~~des~~ ¹⁸⁸⁰ ~~jaars~~
 des Voormiddags ^{ten} voormiddags ^{ure} te Schiermonnikoog
 een kind van het mann ^{lijk} geslacht is geboren uit
Rechte de Boer, Landman ^{boer}, wonende te Schiermonnikoog, zijn soortgenoot
 aan welk kind hij verklaarde de voorna am te geven van Geert

J. B. Lemstra
J. F. Krüger
M. Hoog

Exposition

No 7

In het jaar een duizend acht honderd en negentig, den *15de*
dag der maand *Oktober*, is voor ons *Overgeekende* *Our*
Gemeenter Ambtenaar van den Burgerlijken Stand der Gemeente Schiermonnikoog, *15*
provincie Friesland, gecompareerd: *Andriek Pietera Janszoon*

oud *zijn* *veertig* jaren, van beroep *tenneer. Heel- & Wondkennend.*
wonende te *Schiedamschen dijk*
welke ons verklaarde, dat op den *Elfden September* des jaars
des *voormiddags* ten *viene* ure, te *Schiedamschen dijk*
een kind van het *rouwelijk* geslacht is geboren uit

een kind van het Stouwelijk geslacht is geboren uit
 Pieter, Van der Woud, Woud, Woud alhier, Woud
 Jan Woud, Woud, Woud alhier, Woud alhier
 en alzo Woud Woud Woud Woud Woud Woud
 aan welk kind Woud de voornamte geven van Woud Woud

De gemelde verklaring is geschied in tegenwoordigheid van *Jan Hinrichsen*
 oud *Nederlandsch* jaren, *Gerardus Surlanis*
 wonende te *alhier* en *Dirk Perwer*
 oud *Nederlandsch* jaren, *Wolswaeter* wonende te *alhier*
 waarvan wij deze acte hebben opgemaakt, welke, na voorlezing, door ons *de Consta*
tant en de getuigen is onderschreef

Uit de oude foto-doos

DOOR BRAM SPIER

De winkel van J. B. Lemstra, vroeger gevestigd aan de Voorstreek op Schiermonnikoog.

Vandaag gaan we ruim 100 jaar in het verleden terug en richten onze aandacht op een advertentie in een badgids die in 1891 o.a. op Schiermonnikoog en in de stad Groningen verkrijgbaar was.

Er schijnt in die tijd toch nog veel belangstelling voor een dergelijke gids te zijn geweest, daar de drukker en uitgever Erven B. van der Kamp in Groningen dit boekje anders beslist niet in omloop had gebracht. De opening van het nieuwe badhuis of badhotel in 1887 zal daar zeker niet geheel vreemd aan zijn geweest.

De advertentie waarmee we de vertelling van vandaag zijn begonnen is de aankondiging van een zekere J. B. Lemstra, die in het laatst van de vorige eeuw een winkel aan de Voorstreek op Schiermonnikoog exploiteerde.

Bij navraag naar de naam van deze winkelier wisten verschillende eilanders bij overlevering uit verhalen van hun grootouders nog vaag iets over deze Lemstra te vertellen. Onze notities die we bij de verschillende navragen hadden gemaakt bleken echter in sommige gevallen geheel niet met elkaar in overeenstemming te zijn, zodat we het resultaat van ons onderzoek met het nodige voorbehoud aan het papier toevertrouwden.

Gelukkig was daar plotseling de medewerking van de streekarchivaris de heer A. Medema (die we voor zijn assistentie ten zeerste bedanken), waardoor we er in zijn geslaagd een waarheidsgetrouw beeld (helaas zonder foto) van deze familie Lemstra te krijgen. De gegevens uit het gemeente-archief hebben we verwerkt in de vandaag gepubliceerde vertelling.

Jelle Barteles Lemstra is geboren te Dokkum op 29-5-1854 en trouwt (hij is dan schipper) op 18-11-1883 te Schiermonnikoog met Neeltje de Boer, geboren te Schiermonnikoog

op 16-7-1860. Neeltje is het 4e kind van de lichtwachter Thomas Aukes de Boer en Aukje Douwes van der Zee. Thomas Aukes de Boer is de oudere broer van de dorpsomroeper Jan de Boer die vanwege zijn beperkt gezichtsvermogen door de eilander bevolking Blyne Jan wordt genoemd. Getuigen bij het huwelijk van Jelle en Neeltje zijn: Tjerk Jacobs Visser, oud 73 jaren, zonder beroep, oudoom van de bruid. Thomas Jans de Boer, oud 52 jaren, van beroep landbouwer, neef van de bruid. Jan Fransberg, oud 78 jaren, van beroep gemeentebode. Dirk Verwer, oud 50 jaren, van beroep veldwachter. Allen wonende te Schiermonnikoog. De huwelijksacte is mede ondertekend door de burgemeester Daniël van Heeckeren. Het jonge echtpaar vestigt zich op 17-5-1884 vanuit Bolsward te Schiermonnikoog en begint omstreeks 1886 een winkel aan de Voorstreek. De kinderen uit dit huwelijk geboren zijn: Sibbele ★ 1884. Aukje Geertruida ★ 1886. Geertruida ★ 1890.

De winkel aan de Voorstreek is tot 22-10-1903 door J. B. Lemstra geëxploiteerd. Het gezin Lemstra, dat tot de N.H. kerk behoorde, vertrekt op die datum van Schiermonnikoog naar Den Haag. Zoon Sibbele is op 17-jarige leeftijd in 1901 naar Leeuwarden vertrokken.

Na het vertrek van de familie Lemstra wordt de winkel overgenomen door Rink Dobbenga. (1855-1931), die in 1879 met Leentje Lootsman (1857-1938) was gehuwd. Niet te verwarren met een andere Rink Dobbenga (1874-1954) die na te stuurman en kapitein te zijn geweest, later tot Commissaris van het Loodswezen werd benoemd. Deze Rink Dobbenga trouwde in 1899 te Amsterdam met de in 1874 op Terschelling geboren Alida Swart. Rink Dobbenga die eerder kapitein zeilvaart was geweest, wordt dan op 48-jarige leeftijd winkelier. De winkel van Rink Dob-

benga wordt omstreeks 1919 overgenomen door Jan Zigterman uit Middelstum (prov. Groningen), die aanvankelijk als bakkersknecht naar Schiermonnikoog was overgestoken. Jan Zigterman trouwt op 11-4-1919 met Trijntje Dobbenga, de enige dochter van Rink en Leentje. Na de 2e wereldoorlog is de winkel van Zigterman overgenomen door de familie Kolstein.

We hebben nog een andere advertentie uit de badgids van 1891 onder de loop genomen en bij deze annonce eveneens een vertelling samengesteld uit gegevens die ons door de streekarchivaris werden verstrekt. (Nogmaals onze vriendelijke dank!) Deze vertelling hopen we binnenkort ook te publiceren. Voor uw aanvullende informatie zijn we steeds bereikbaar via 05193-21670. Maar u kunt ons ook schrijven. Ons adres is Rederijwei 9, 9133 MR Anjum.

Kruideniers- en Grutterswaren,
Manufacturen, Dekens,

GLAS, PORSELEIN,
grof en fijn Aardewerk,
Galanteriën,

Japansch en Chineesch Lakwerk.

KARPETTEN & LOOPERS,

VLOERZEIL,

MATTEN.

WIJNEN.

J. B. LEMSTRA,
Voorstreek, Schiermonnikoog.

WIJNEN.

TABAK en SIGAREN.

Geëmailleerde
KEUKENGEREEDSCHAPPEN.

Reakties

De winkel van J. B. Lemstra,
100 jaar geleden gevestigd aan
de Voorstreek op
Schiermonnikoog.

We werden gebeld door een familie uit Dokkum die in het bezit is van een paar kranteknipsels uit 1885. Uit één van deze knipsels blijkt dat de oudDokkumer Jan Lemstra (in 1883 getrouwd met de eilandse Neeltje de Boer) in juli 1885 versingen verkocht in het z.g. Badhuis, dat later ook wel het Paviljoen werd genoemd. (Aan de Westkant van dit Paviljoen werd in 1885 het grote Badhotel gebouwd dat in 1887 gereed kwam.) Deze Jan Lemstra moet ongetwijfeld dezelfde Jan Lemstra zijn geweest die in 1886 een winkel aan de Voorstreek opende.

Dobbenga, Reink (Meinderts)

Geboren: 22-1-1855 te Schiermonnikoog

Overleden: 28-7-1931 te Schiermonnikoog

Gehuwd: 30-12-1879 te Schiermonnikoog (zeeman) met Leentje Loodsma, geboren 3-12-1857.

*Vit De Dorpsbode
1 aug. 1925
'Leeraanden' deel 23*

houtief.

Van 1895-1898 is Reink Dobbenga kapitein geweest op het s.s. Theodora, metende 852 ton bruto, 613 ton netto, gebouwd in 1892, naamsein P.T.N.F. van de rederij Jos de Poorter in Rotterdam.

Dobbenga is aangesloten geweest bij het zeemanscollege van Schiermonnikoog onder no 43. Hij krijgt het collegeno 43, dat vroeger werd gevoerd door Cornelis Eltjes Hoeksma, die in 1882 was overleden.

Van 1899-1900 vaart hij als kapitein op het s.s. Johanna, metende 1153 ton bruto en 849 ton netto, gebouwd in 1899, toebehorende aan de Mij. tot exploitatie van het s.s. Johanna te Rotterdam, naamsein P.F.R.H.

Van 1901-1902 is het s.s. Josephina, waar hij kapitein op is, metende bruto 1295 ton, netto 749 ton, gebouwd in 1899, naamsein P.G.T.H., voor de rederij Jos de Poorter te Rotterdam.

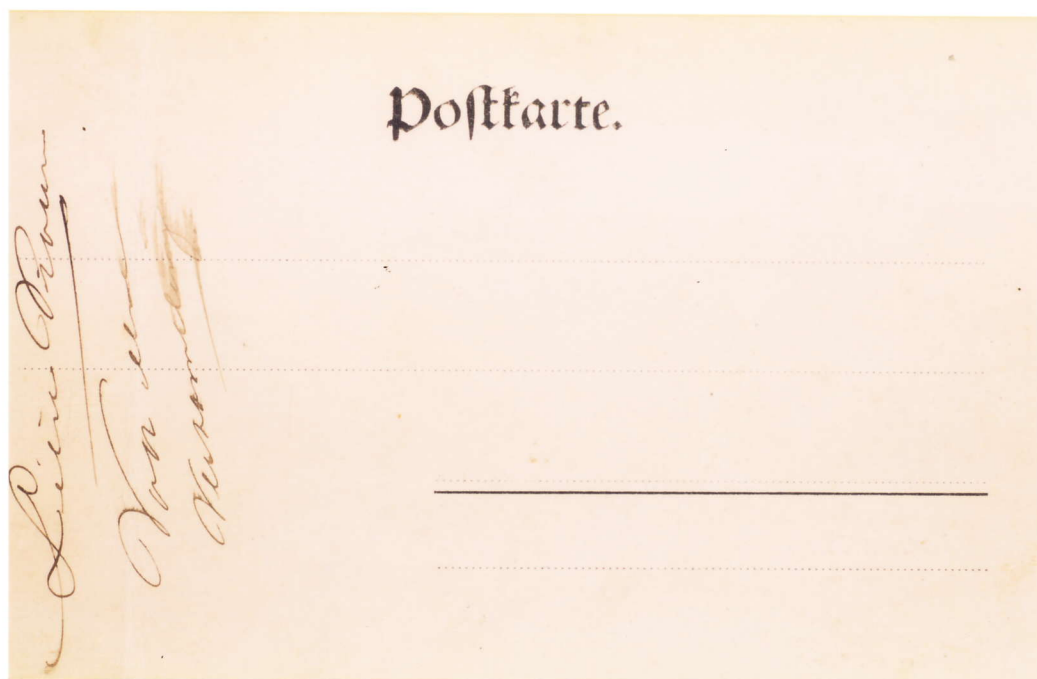
Van 1903-1905 is hij kapitein op s.s. Leonora, metende bruto 2694 ton, netto 2042 ton, gebouwd in 1895, naamsein P.J.D.C. van de Mij. tot exploitatie van het s.s. Leonora te Rotterdam.

In 1906 komt Dobbenga niet voor in het register van kapiteins. Maar van 1907 tot het einde van dit onderzoek in 1914 is hij kapitein op het s.s. Alwina, metende bruto 1115 tonnen, netto 684 ton, gebouwd in 1884, evenals de andere schepen, waar Dobbenga kapitein op is geweest varende onder de rederij Jos de Poorter.

Dobbenge, Rient (seinerder) * 22-1-1855 † 28-7-1931
was getrouwd met Reentje Hoekman * 3-12-1857 † 1-7-1938.
Hij was eerst gezagvoerder en werd later winkelier, eind 1903

Er is nog een andere gezagvoerder geweest met bijna de-
zelfde naam: Rient Dobbenge * 15-8-1874 † 15-6-1954
een eens kapitein s.s. "Leonora".
(Mogelijk is hierdoor verwarring ontstaan)

Deze Rient Dobbenge was eerst gezagvoerder en werd la-
ter Commissaris van het Roods wesen.
Hij was getrouwd met Alida Swart en hij was de schoon-
vader van Ede. Jeppe Visser.

Deze prent briefkaart meldt het s.s. "Leonora" in juni 1902 te Swinemünde; verzonden door Willem Hoekstra gehuwd met Pietje Dubbinga (op 6 elfaart 1901) Zij waren de ouders van Pietje (geb. in 1902) en Willem (geb. in 1904).

Ned. S.S. „Leonora“

Zondag 14 Augustus 1902

Noord Atl. Oceaan

N Br. $31^{\circ} 35'$

W L. $59^{\circ} 10'$

Kapitein R. Dobbenqa

1^e Stuurman W. Hoekstra

1^e Effectmeester J. Burgerdoff

Schierman nikooq

Schierman nikooq

v.l.m.z.

De foto is vermoedelyk genomen ter gelegenheid van
de 20ste verjaardag van de kapitein. * 18-8-1874

* 15-8-1874

18-8 volgens Ede J. Visser

15-8 " boek.

Dit is Rijk Dobbenqa die getrouwd was met Alida
Dwaert; dus niet de latere minckeler.

Uit de oude foto-doos

DOOR BRAM SPIER

Zeevaartschool Schiermonnikoog

De wel zeer bijzondere foto die we vandaag publiceren is afkomstig uit de nalatenschap van een familie die vroeger op Schiermonnikoog heeft gewoond. Speciaal voor plaatsing in de N.D. Courant en voor toevoeging aan ons archief „Zeevaartschool Schiermonnikoog”, werd ons deze unieke foto geschonken.

We zijn de nabestaanden van die eilander familie hiervoor ten zeerste erkentelijk! Om de vertelling bij de vandaag afgedrukte foto rond te krijgen is heel wat te doen geweest en het heeft daarom erg lang geduurd voordat we zekerheid hadden dat we uit de vele gegevens en informaties een verhaal konden samenstellen dat in overeenstemming met de werkelijkheid was. De moeilijkheden zijn begonnen toen we bij ons onderzoek te maken kregen met 2 eilander gezagvoerders R. Dobbenga, die beiden kort na elkaar kapitein aan boord van het Nederlandse S.S. „Leonora” zijn geweest.

De ene kapitein was Reink Meinderts Dobbenga, geboren in 1855 en in 1879 gehuwd met Leentje Lootsman. De andere kapitein was Rienk Folkerts Dobbenga, geboren in 1874 en in 1899 gehuwd met Alida Swart. Daar laatstgenoemde kapitein door familieleden op de 90 jaar oude foto werd herkend, werden we in staat gesteld de begeleidende vertelling uiteindelijk te kunnen voltooien.

**Aan boord van het
Nederlandse S.S. „Leonora” 1902**

Die ook Zeevaartschool artikel met originele foto.

De foto is genomen aan boord van het S.S. „Leonora” met de juiste positie N.Br. 31° 35', W.L. 59° 10' Noord Atlantische Oceaan, ten oosten van het eiland Bermuda op zondag 17 augustus 1902 (volgens aantekeningen op de achterkant van de foto). V.l.n.r. zijn op de foto afgebeeld kapitein Rienk Folkerts Dobbenga van Schiermonnikoog, 1e stuurman Willem Hoekstra van Schiermonnikoog en tenslotte de 1e machinist J. Burgerdorff. De 1e machinist was geen eilander en van hem zijn we helaas niets aan de weet kunnen komen. Het S.S. „Leonora”, metende bruto 2694 ton, netto 2042 ton, werd gebouwd in 1895, naamseïn P.J.D.C. van de Maatschappij tot exploitatie van het S.S. „Leonora” te Rotterdam.

We beginnen ons verhaal met de 1e stuurman Willem Hoekstra, wiens verre familie ons de foto toevertrouwde.

Willem Hoekstra werd geboren te Schiermonnikoog op 29-9-1872 (datum van geboorte-aangifte op het gemeentehuis). Hij was een zoon van de timmerman Jan Hoekstra, oorspronkelijk afkomstig uit Kollum, en de eilandse Betje Bloos.

Na de lagere school is Willem Hoekstra naar de Zeevaartschool op Schiermonnikoog gegaan. Op de jaarlijsten van 1888, 1889, 1890, 1891, 1894 en 1899 zien we de naam W. Hoekstra in het fraaie handschrift van de toenmalige directeur „mester” Willem Dijk. Namen van 10 willekeurige tijdgenoten en mede-leerlingen van Willem Hoekstra zijn: K. Matroos, L. van Assen, A. Bakker, Th. Jaski, M. Kruisinga, J. Matroos, A. de Boer, J. de Boer, R. Jonker, Tj. Kerkstra. (Deze namen komen voor op de jaarlijst van 1899; in dat jaar

waren er in totaal 50 leerlingen). Op 6 maart 1901 trouwt Willem Hoekstra met Pietje Dubblinga, een jongere zuster van de zo bekende Ambrozius Dubblinga en Rink Dubblinga. In 1902 wordt hun dochter Betje geboren. (Betje Hoekstra trouwt op 2 februari 1937 met de gezagvoerder Jan Weber).

Het is bijzonder tragisch te moeten vermelden dat de vandaag geplaatste foto misschien wel een van de laatste foto's is geweest die van Willem Hoekstra is gemaakt. In 1903 is Willem Hoekstra 1e stuurman aan boord van het S.S. „Marie” van de rederij Joost de Poorter. Dit schip, geladen met steenkool, is op weg van een Engelse haven met bestemming Bilbao-Spanje tijdens een zware storm in de Golf van Biscaye met man en muis vergaan.

In 1904 wordt Willem Hoekstra Jr. geboren. Hij heeft zijn vader nimmer gekend. De weduwe Pietje Hoekstra-Dubblinga woonde in het begin van deze eeuw met haar beide kinderen aan het westelijk deel van de Langestreek in het 5e huis ten oosten van de houten keet. In 1918 is ze hertrouwd met de stuurman H. G. M. Wösten, die uit Almelo afkomstig was.

De foto van vandaag is vermoedelijk genomen ter gelegenheid van de 28e verjaardag van gezagvoerder Rienk Folkerts Dobbenga links op de foto. Rienk Folkerts Dobbenga werd na een aantal jaren als kapitein te hebben gevaren com-

missaris van het loodswezen. We komen zijn naam tegen op de Zeevaartschool-jaarlijst van 1891 (in het handschrift van directeur Willem Dijk).

In 1891 stonden bij de Zeevaartschool van Schiermonnikoog 36 leerlingen ingeschreven, 10 bekende jaargenoten en mede-leerlingen van Rienks Folkerts Dobbenga zijn: J. de Jonge, Th. Kruisinga, L. Faber, R. de Groot, G. Wielema, H. A. de Boer, Th. P. Teensma, W. Calfsbeek, Corn. Wielema, J. Elles.

Als bijzonderheid kunnen we tenslotte nog vermelden dat het S.S. „Leonora” in juni 1902 in de haven van Swinemünde lag afgemeerd. Een ansichtkaart die door de jaren heen zorgvuldig is bewaard en thans in ons archief is opgeborgen is in juni 1902 vanuit Swinemünde door Willem Hoekstra verzonden aan zijn lieve vrouw Pietje op Schiermonnikoog.

Om misverstanden te voorkomen vermelden we nog het volgende: de andere eilander gezagvoerder Reink Meinderts Dobbenga is van 1903-1905 kapitein aan boord van het S.S. „Leonora” geweest.

Voor uw aanvullende informatie bij de vertelling van vandaag, die met medewerking van verschillende oud-eilanders tot stand kon komen, houden we ons ten zeerste aanbevolen. U kunt ons bellen, 05193-21670, of schriftelijk contact met ons opnemen via Rederijwei 9, Anjum, 9133 MR.

- Bijgevogde foto a.b. Ned. SS. „Leonora“ is geen zoekplaatje als je de juiste naam bij de juiste persoon weet.
Hr. Teensma (Den Haag) zou nog eens komen kijken naar die afbeelding; tot op heden niets meer vernomen.
- Bijgevogde prentbriefkaart meldt het SS „Leonora“ in juni 1902 te Swinemünde, mogelijk voortgaand aan de reis waarvan ^{2.0.2} de foto een momentopname geeft. (Heinweg? - Teunweg?)
Verzonden door W. Hoekstra (vader van Bepje Weber-Hoekstra)
- De overdruk is uit Dorps bode 1 augustus 1985 en betreft Reink (Menderts) Dobbenga.

DE FOTO DIE IN 1914 OF 1915 WERD GEMAAKT IS
LATER ALS ANSICHTKAART IN OMLOOP GEBRACHT
DOOR WINKELIER R. DOBBINGA. (ANSICHTKAART
UITGAVE R. DOBBINGA).

In het huis van Troukje Visser-Dijk woont in een latere periode
het gezin van eefeindert Dobbinga gehuwd met Dina
Visser. Het echtpaar heeft 7 zonen.

Overzicht van een gedeelte van de Voorstreek.

Gefotografeerd van West naar Oost. Foto grafisch
onbekend. Uitgave R. Dobbinga.

Voerstroek vermoedelijk overstroek 1915-1914.
De foto is als onzichtbaar uitgegeven door H. Dobbinga.

De jonge vrouw met witte blouse en donkere rok is moeder
van de twyfel Nellie Visser^{***}. Ze staat voor het huis van
haar moeder Troukje Visser - Dijk. Troukje Visser -
Dijk was toen al weduwe.

Ze was een dochter van Willem Dijk de vroegere directeur
van de De vaart school en een zuster van Hendrik Dijk,
die tot 1920 directeur van de De vaart school was.

Dochter Nellie maakte een reis mee met haar vader,
gerag voerder Gool Pieter Johannes Visser op het
Duitschip "Jeanette Francois". Haar vader over-
leed op die reis. (Nellie werd toen voor de rest van de
reis a. h. w. gerag voerder). Verhaal komt voor in een
editie van het tijdschrift de Prins, jaargang 1909.^{**}

Rechts van Nellie staat haar broer Willem Visser, later
gerag voerder bij de Rotterdamse Lloyd. Hij woonde na
zijn pensionering op het eiland; eerst aan het Karrepad
later in een nieuw huis Kaap Hoorn (op het terpje
West eind Lange stroek - elfde stroek.) Samen met zijn
zuster (Willem was weduwnaar geworden)

Op het ijzeren hek met scherpe punten is een stevige lat
aangebracht om verwondingen (voortaan) te voor-
komen!

Gool Pieter Johannes Visser was begin 1909 kapitein op het Nederlandse Barkschip "Jeannette François".

Hij overleed aan boord in Zuid Amerika en is begraven in Buenos Aires (?).

Dochter Nellie maakte de reis met haar vader mee. Toen haar vader overleed was bleef Nellie nog aan boord.

Het schip vervolgde de reis naar de Westkust van Noord Amerika San Francisco.

Het geheel verhaal staat in een exemplaar van de Prins, een ingebonden jaargang uit 1909.

Een oudere zus van Nellie en Willem is Egberdina Visser. Egberdina of Dina Visser is sinds 3-5-1905 de echtgenote van efsindert Dobbenga, een zoon van winkelier Rink Dobbenga. Het woonhuis dat bij de winkel van Dobbenga behoort, is op de foto duidelijk te zien. Het is het 2^e huis van links.

De rechte witte gevel die nog te zien is op de foto van 1906 is inmiddels vervangen door een geheel gezigrijde zuidgevel met daarboven een schuin aflopend pannendak.

Tussen het 2^e en het 3^e huis bevindt zich een glap.
(bestaat nog steeds). Aan de Westzijde van dit glap
staat een witte schutting op het erf bij het huis van de
familie Rink Dobbenqa, die hier een winkel heeft,
die bijds overgenomen van J.B. Kemstra.*

N.B. Op de door Rink Dobbenqa uitgegeven adreskaart
staat vermeld Rink Dobbinga.

De vrouw met de grijze jurk is de echtgenote van Rink
Dobbenqa (1855 - 1931), Leentje Kootsman (1854 - 1938)
Achter Leentje staat haar dochter Trijntje (1883 - 1965)
die in 1919 is getrouwd met Jan Tjitterman uit elfd-
delstunne prov. Groningen, die een van belijk als bak-
kers knecht naar Schiermonnikoog kwam, doch die na
zijn trouwen geleidelijk aan de winkel van zijn schoon-
vader overnam.

* Het is niet precies bekend wanneer Rink Dobbenqa de win-
kel van J.B. Kemstra heeft overgenomen. ^{22 hieronder} In ieder geval
voor 1915. Ede Jeppe Visser, geboren in 1903, hield in 1910
in de winkel van Dobbenqa reeds boodschappen voor zijn
moeder. Rink Dobbenqa heeft voor hij winkelier werd als
geragvoeder gevaren. Het boekt in 1914. Het is best mogelijk
dat hij in de laatste jaren van zijn de maas bestaan
afwisselend geragvoeder en winkelier is geweest en dat
zijn vrouw (met dochter) de winkel behaalde(n) als hij
op de was.

* Vermoedelijk eind 1903 begin 1904

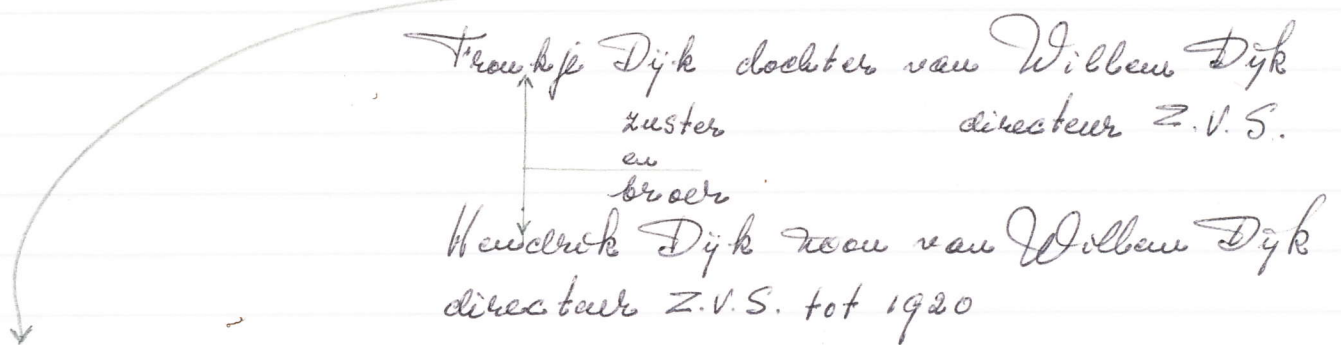
aan de Oostkant van het glas staat Oost-West het huis van de weduwe Anke Gaasterland (Haar man was timmerman) Na haar overlijden werd dit huis aangekocht door de firma Wagenvoort.

Nog verder in Oostelijke richting staat het huis van oud gezagvoerder Thomas Wielma. (Dit huis is op de foto nauwelijks te zien, daar het iets verder naar achteren is gebouwd.) Dan komt het huis van Dirk Tjemen Visser, stuurman van 1896 - 1911 schipper van de Reddingboot van Schiermonnikoog. De vrouw van de schipper is Geertuida efbles Tenenga. Haar broer Ruud Tenenga woont in het volgende huis.

Het grote huis er naast, eigendom van de familie Haunenga, is in 1904 gebouwd. Der volgens zien we bij de ene grote iep de woning van Tjeerd Visser en Grietje Douma, de grootouders van Tjeerd van Grietje en ten slotte op deze rij achter de grote eenda-me iep het lytj huis van schipper Douma Visser van de postboot. De volgende huizen zijn nauwelijks nog te onderscheiden.

Inde verte, aan het eind van de lange heg staat in de tuin van burgemeester van den Berg, een mitte vlag-gestok. Het dak daarachter is het pannendak van Tolberts Schuur met aan de Zuidkant het huis van Albert Kloutje, aan de Voorstreek staan 4 of 5 mit geveerde lantaarnpalen. Een van deze palen is op de foto te zien (tegenover het glas)

Groot Pieter Johannes Visser gehuwd met Troukje Dyk

kinderen van Groot Pieter Johannes Visser en Troukje Dyk:

4 Troukje Visser * 20 of 29 mei 1901

3 Willem Visser * 1897

2 Nellie Visser * 1890 of iets later

1 Eberdina Willemmina Visser (Dina)
* 30-1-1884 † 16-2-1969

5 Elmy Visser * 1902

trouwde met Engelman; woonde na

1^e Wereld oorlog richting Liverpool; 2 doch-
ters geboren ± 1930.

gehuwd met

Abdijnt Dobbenge

Willem Visser later kapitein Rotterdamse Lloyd, woonde na zijn pensionering op Schiermonnikoog; eerst in een zomer huis aan het Korpelpad, dicht bij de Westerskandweg. Wordt meduwnaar en woonde daar met zijn zuster Troukje Visser. Daarna in een nieuw huis: Kaap Hoorn; dit huis stond op de berg (terp) op het West eind Langestraek. Aliddenstræk.

Opmerking:

Als we het huis van R. Dobbenge aan de Voorstreek of de foto uit 1906 vergelijken met zijn huis op de foto van 1915-1914, dan zien we dat de witte rechte Tweedekke gevel in die tussenperiode is verbouwd tot een gevel met een schuin aflopend dak. Een gelijk soortige verbouwing gebeurde ook met het huis van Gerrit Visser aan het West end van de Elldensdreef.

Schipper Redding boot (1896-1911) Dirk Tjemen Visser (1848-1911) was een oudere broer van Cornelis Johan Visser (1850-1904). Cornelis was in de zomer maanden bootmeester.

Goed Pieter Johannes Visser kwam van de vaste wal naar Schiedamschenoog als leerling De vaart school. Als leerling De vaart school kreeg hij contact met Troukje Dijk, de dochter van de directeur De vaart school, Willem Dijk. Op latere leeftijd trouwde hij met Troukje.

Rond 1890 woonde M. Boekhout, schoenmaker, aan de Langestreek in het 2^e huis beoosten de Bachweg. Hij schijnt later naar de elddenstreek verhuisd te zijn. Zijn schoenmakerij is op de plattegrond vermeld. In het huis aan de West kant van zijn schoenmakerij begon hij een klompen en kruideniers winkel. Eerst was zijn woonhuis aan de elddenstreek en zijn winkel aan de achter kant. Het winkelkje aan de Noord zijde was langs een voetpadje te bereiken. ± 1915 werd een nieuwe winkel aan de elddenstreek gebouwd van rode baksteen. Na afheffing van de winkel werd het winkel huis verbouwd tot woonhuis. Het huis wordt nu (1986) bewoond door Jacob of Jaap Noot.

Op de platte grond is o.a. vermeld: woonhuis en bakkerij van Douwe van Eisinga rond 1920. Hij was gehuwd met Trijntje Jansma. Ze heette Trijntje, dochter werd Hânke genoemd. Oor het huis was vroeger een boeren schuur met stallen. De eigenaar vóór Douwe van Eisinga was de eelander Toppe Bakker. Hij heette niet alleen Bakker, maar hij was ook bakker. Bovendien was hij boer en voerman.

Het verlengde gedeelte van Koosje paid bij de Langestreek en de Noord heeft Koosje Glop. Oud Koosje woonde er naast aan de West kant in een d.g. bintenhuis. Het huisje werd de houten keet genoemd.

De winkelier Rijk Dobbinga had o.a. een dochter Trijntje. Jan Tigerman die eerst bakker was, trouwde met Trijntje Dobbinga en nam de winkel over. De fam. Kolstein (heden) heeft de winkel weer van Tigerman overgenomen. Rond 1890 was de eigenaar (vermoedlijk) J.B. Hemstra.

Streek oostrecht 1910
Winkelier Dobbinga of Dobbinga

Middenstreek Zuid kant.
Woonhuis Wed. Troukje Visser - Dijk.

Oost

West

winkel van Rinke
Dobbinga

van hce He
Afeindert Dobbinga

woonhuis van Wed.
Troukje Visser - Dijk

dochter hce He
Dine Visser

getrouwd

7 jongens

Rinke Afeindert 1909
Goob Peter Johannes 1912
Eise Cornelis 1914
Willem Hendrik 1916
Teunis Teun 1919
Cornelis Hermannus 1920
Jan 1924

Afeindert en Dine
woonden met hun
kinderen in het
huis van de ma-
der van Dine.

Tegenwoordig
1984 woont hier
Hco v.d. Veen.

heeft in Groningen
gewoond.

Rinke Dobbinga was eerst
kapitein en is later een
winkel begonnen. Na-
ter overgenomen door Jan
Tijsterman

Teun Afeindert was eerst
gezagvoerder. In de di-
visie (± 1930) ontslagen
en heeft nadien op het ei-
land allerlei werkzaamheden verricht.

De dochter van Rinke, Trijntje (de vester van Afeindert) trouwde met Jan Tijsterman

Rink Dobbinga heeft de muntel overgenomen van J.B. Kemstra.
J.B. Kemstra adverteert al in 1891 in het boekje van
Dr. P.J.A. Sluys, Raderts: Schiermonnikoog als Zee-
bad plaats geschikt. =

Een dochter van J.B. Kemstra is vriendin van de moeder
van Ede Jeppe Visser. De moeder van Ede Jeppe Visser
is geboren in 1871.

De familie Kemstra is later naar den Helder^{*} verbroeken.

^{*} De familie Kemstra is naar den Haag vertrokken (1903).
Zie verder in de ringbanden "effidenstreek effemories",
met beschrijving Voorstreek.

Het echtpaar Jan Rijkerman en
Trijntje Dobbenga.

De foto werd gemaakt aan het
eind van de jaren 50 ten huize
van de familie Hoogheert.

Links zien we Gool (1912) en naast hem Eise (1914).
De 4^e jongen van links is Willem (1916)
De andere 3 jongens zijn Teunis (1919),
Cornelis (1920) en Jan (1924). moeder Dina
zit aan de rechterkant achter de jongens.
Jeske Dijkstra (de vrouw van Jaan
Dijksma), die moeder Dina in haar
bewerkeijke en drukke huishouding
assisteert, zien we aan de linker kant
De oudste dochter Rink afscheidt (1909)
ontbreekt aan het groepje.

De jongens van Afeindert en Dina
gefotoografeerd in 1928.

De oudste zoon Rink Afeindert Dobbenga,
geboren in 1909, staat niet op deze
foto.

ten Westen van het huis van het gezin
afindert Dobbinga. Dina Jesser
staat het huis van gezag voerder
Hendrick Teyes gehuwd met Aukje
Dubblinga (zie de foto uit 1925 met klein-
dochter)
later woonde in dit huis Pietje Dubblinga
gehuwd met H. G. cf. Wösten.

Bij HUN HUIS AAN DE VOORSTREEK ONTMOETEN
WE GEZAGVOERDER HENDRIK FEYES EN ZIJN
VROUW AUKJE DUBBLINGA. HET ECHTPAAR
KRÛGT JUIST BEZOEK VAN HUN KLEINDOCHTERTJE
REINTJE.

DE JONGE VROUW MET DE EMMER ZOU GUSTA
DÛKSTRA KUNNEN ZÛN. ZE LYKT IN IEDER GE-
VAL VEEL OP GUSTA.

DE FOTO IS IN 1925 GEMAAKT DOOR ALE KARST

Ontmoeting op de Voorstreek 1925.

In het huis aan de
Oostkant woont gezag-
voerder Hendrik
Feyes en in het huis
aan de Westkant ge-
zagvoerder Thomas
Wielema.

IN DE ZOMER VAN 1919 MAAKT EEN AMATEURFOTO -
GROEF EEN FOTO VAN 2 KAPITEINS VAN DE ZEIL -
VAART.

LINKS THOMAS WIELEMA, GEBOREN IN 1848 EN RECHTS,
MET GROTE IERSE PET, HENDRIK FEYES, GEBOREN
IN 1862.

DE FOTO IS GENOMEN DOOR ALE KARST.

Voorstreek 1919, 2 kapiteins van
de Zeilvaart.

FAMILIEGROEPJE MET O.A. HENDRIK EN AMBROZIUS FEYES.

OP DEZE FOTO DIE IN 1925 DOOR ALE KARST IS GEMAAKT ZIEN WE HENDRIK FEYES (GEB. 1862) EN ZIJN ZOON AMBROZIUS FEYES (GEB. 1898). LINKS OP DE BANK NAAST HENDRIK FEYES ZIT WIES VISSER EN RECHTS ZIT DE (A.S.) ECHTGE-
NOTE VAN AMBROZIUS, HELENA VAN LOO. DE BEIDE KIN-
DEREN ZIJN DE KINDEREN VAN LOTJE FEYES EN JAN KARST.
REINTJE ZIT OP DE BANK. AUKJE WORDT DOOR AMBROZIUS
GEDRAGEN. GEHEEL RECHTS STAAN LOTJE FEYES EN REINTJE
VISSER. REINTJE VISSER IS DE VROUW VAN ALE KARST.

FAMILIE GROEPJE AAN DE VOORSTREEK 1925.

DE FOTO IS GEMAAKT DOOR ALE KARST, GEBOREN OP SCHIERMONNIKOOG IN 1863, ALE KARST WAS REEDS IN 1890 ONDERHAVENMEESTER VAN ROTTERDAM.

DE AMATEUR-FOTO GRAAF HEEFT TIJDENS HET FOTOGRAFEREN ZIJN WITTE PET (LINKS ONDER) OP HET GRAS GEGOOID.

DE FAMILIES FEYES EN KARST.

In de zomer van 1925 maakt ALE KARST (getrouwd met REINTJE VISSER) tijdens een vakantie bezoek een foto van een familie groepje aan de Tweedekant van het huis van HENDRIK FEYES aan de Voerstreek. Op de bank v.l.n.r. AUKJE DUBBLINGA, getrouwd met HENDRIK FEYES ; LOTJE FEYES, dochter van AUKJE DUBBLINGA en HENDRIK FEYES ; JAN KARST (zoon van ALE KARST), echtgenoot van LOTJE FEYES. De 3 meisjes, dochters van LOTJE en JAN, zijn v.l.n.r. AUKJE, ALIDA en REINTJE. De jongen (links) en het meisje (midden) achter de heg zijn niet bekend. De 3 dames achter de heg (rechts) zijn v.l.n.r. REINTJE VISSER, de vrouw van ALE en de moeder van JAN ; HELENA VAN LOO, de

(toekomstige) echtgenote van AMBROZIUS FEYES.

(AMBROZIUS FEYES, die niet op deze foto staat, is de
zoon van HENDRIK FEYES en AUKJE DUBBLINGA);
geheel rechts, WIES VISSER.

De naam van het "jochie" is fout!
Die tekst onder de foto!

Het jochie op de vandaag geplaatste foto is een kleinzoon van gezagvoerder HENDRIK FEIJES en AUKJE DUBBLINGA. De foto is genomen bij het witte hekje langs het huis van de grootouders aan de Voorstreek.

Een zoon van gezagvoerder HENDRIK FEIJES is AMBROSIUS FEIJES, geboren in [redacted] die eveneens gezagvoerder werd. De naam HENDRIK FEIJES is reeds enkele keren in deze rubriek genoemd in verband met het Nederlandse barkschip 'Willem Eggerts' waarop HENDRIK FEIJES gezagvoerder was.

Zijn zoon AMBROSIUS is getrouwd met [redacted] VAN LOO. Hun zoontje HENDRIK FEIJES jr. van de foto van vandaag is genoemd naar zijn grootvader.

Tijdens de tweede wereldoorlog was AMBROSIUS FEIJES gezagvoerder op de 'Beursplein'. Het schip werd op 25 februari 1941 onder de Ierse kust door vijandelijke vliegtuigen gebombardeerd en is vergaan. Kapitein Ambrosius Feijes en 1e stuurman ARIE ZEILEMAKER stonden beiden op de brug en kwamen bij dit bombardement om het leven. Van de totale bemanning 32 koppen zijn slechts 9 gered. De anderen zijn op zee gebleven. Tot de geredden behoorde o.a. H. DE WILDE uit Wierum en GERARD KOOMEN, die later loodsschipper in IJmuiden werd. Op de foto zijn ook nog duidelijk enkele huizen te onderscheiden. Het huis ten oosten van de familie Feijes is het huis van de weduwe FROUKJE VISSER - VAN DIJK; daarna van MEINDERT DOBBENGA en DINA VISSER.

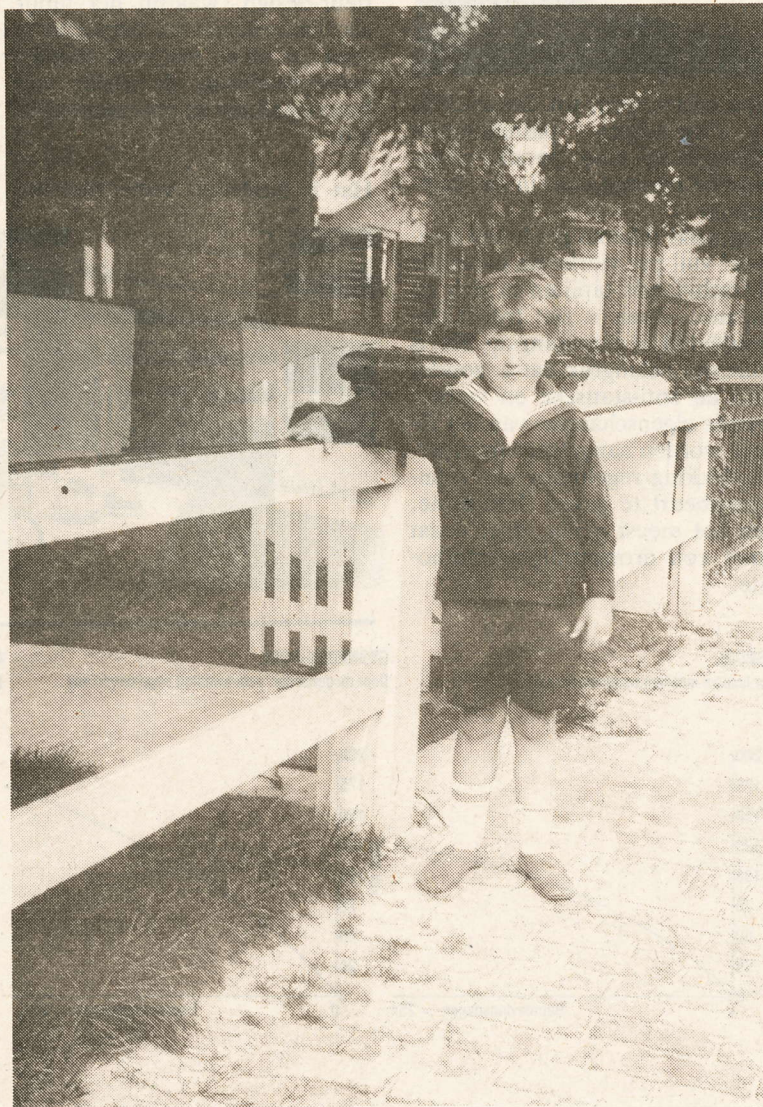
Het huis verder in oostelijke richting is het woonhuis bezuiden de winkel van RINK DOBBINGA en LEENTJE LOOTSMAN. Het raam wat door de zon is verlicht is een erkerraam van een aangebouwd huis wat hier in de twintiger jaren verrees en bewoond werd door JAN ZIGTERMAN en zijn vrouw TRIJNTJE DOBBENGA. Voor de bouw van dit nieuwe huis bevond zich hier een

Uit de oude foto-doos

DOOR BRAM SPIER

Voorstreek Schiermonnikoog

(Zomer [redacted] 1928)

brede grasstrook, zodat er ruimte te over was om hier een woning neer te zetten. Het nieuwe huis grensde aan de westkant van het glap naar de Middenstreek. Aan de oostkant van dit glap staat het huis van JAN GAASTERLAND en zijn vrouw ANK. Het huis is later aangekocht door de firma Wagenborg. Verder is dit huis nog lange tijd bewoond door HERMAN VISSER, gemeente-ambtenaar, zoon van LOUW VISSER en GRIETJE JANSMA.

Het laatste huis van deze foto (geheel rechts) werd in de mobilisatie 1914-1918 bewoond door bootsman HALLIE van de kustwacht.

Ook hebben in dit huis gewoond oud gezagvoerder THOMAS WIELEMA met één van zijn beide dochters. THOMAS RUURDS WIFLEMA die sinds 1893 weduwe was getrouwd met ELSJE CA

HELENA VAN LOO

Dank zij Cor Hoekstra kon het mysterie van bovenstaande foto worden onthuld! De foto is ± 1928 aan de Voorstreek gemaakt bij het huis van de familie Veyes. Het „föchie“ van de foto is niet Hendrik Veyes, maar Reintje Karst gekleed in het matrozenpak van Cor Hoekstra!

Voerstreek omstreeks 1950. Pietje Dubbenga was toen
reeds weduwe. Haar 2e man H. G. M. Wösten overleed
30-3-1933. In het huis op de achtergrond woonde eerder
de familie Teyes en later Pietje met haar man.
Op de foto: links Pietje en naast haar, haar dochter
Petje Hoekstra. Tussen de 2 jongemannen (onbekend)
zonen van Meindert Dobben ga en Dina Visser
kunnen zijn. Ze woonden aan de Oostkant naast
het huis van Pieterkje. Het meisje is onbekend.

± 1934 Voorstreek; Pietje

In het huis van de familie Peyer woonde (na 1928?) Pietje Wösten-Dubblinge met haar man. Haar man is in maart 1933 overleden. Alleen op de foto staat Pietje. Het jonkie en de beide dames zijn onbekend. (foto ± 1950)

Foto op de zelfde locatie ± 1934
Pietje zit geheel rechts
De andere personen zijn niet bekend.

Voorstreek 1926

In de vertelling over CORNELIS VISSER, de allereerste badmeester die door de direktie van het Badhotel was aangesteld (zie het verhaal in de N.D. Courant van 25 april jl.), brachten we in herinnering dat CORNELIS met zijn vrouw en kinderen aan de zuidkant van de Middenstreek woonde.

Het bewuste huis staat er nog steeds en mocht u langs de Middenstreek wandelen dan kunt u dit z.g. halve huis gemakkelijk terug vinden, want het is het pand ten oosten van het huidige gebouw van de Rijkspolitie. In het andere halve huis wat aan de Voorstreek stond woonde na het einde van de eerste wereldoorlog de stuurman JAN HOEKSTRA met zijn jonge vrouw AAFKE DUBBLINGA. JAN HOEKSTRA was een zoon van de gezagvoerder CORNELIS HOEKSTRA en ADRIANA JACOBA VISSER die op het eiland meestal JAANE werd genoemd. AAFKE DUBBLINGA was een dochter van RINK DUBBLINGA en TRUIDA HOEKSMA. RINK DUBBLINGA was beurtschipper en schipper van de eilander reddingboot. Door een toevallige samenloop van omstandigheden kwamen we onlangs in het bezit van de vandaag geplaatste foto die in of omstreeks 1926 is gemaakt aan de Voorstreek, vermoedelijk door JAN KARST. Op deze foto is het zojuist genoemde huis afgebeeld met AAFKE HOEKSTRA - DUBBLINGA in de opening van de voordeur. De kinderen, vier meisjes, zijn v.l.n.r. REINTJE KARST (1921), NETTIE

Uit de oude foto-doos

DOOR BRAM SPIER

HOEKSTRA (1922), AUKJE KARST (1922) en ALIE KARST (1924).

De meisjes KARST waren de buurkinderen van het gezin HOEKSTRA - DUBBLINGA. Het wagentje waar AUKJE KARST op zit is een z.g. vliegende Hollander, in die jaren een zeer modern stuk kinderspeelgoed voor jongens. Dit karretje was het eigendom van zoon COR HOEKSTRA (1920) die deze keer niet op de foto staat, doch wiens

portret in het verleden al meerdere malen in deze rubriek is verschenen. 'Het gras staat erg hoog, want moeder had het altijd veel te druk met haar vijf opgroeiende kinderen en vader was meestal op zee', verontschuldigde onlangs één van de HOEKSTRA dochtertjes (van toen) bij een recente nabeschouwing over de foto van vandaag.

Het hoge gras nemen we graag op de koop toe en zijn al lang blij dat we met medewerking en door bemidde-

ling van deze dochter aan de gegevens konden komen om de begeleidende vertelling bij de vandaag geplaatste foto samen te stellen. Haar broer COR heeft ons onlangs ook nog geholpen bij het oplossen van een lastige puzzel ontstaan bij de identificatie van een jochie in een matrozenpak. Zonder COR's hulp zouden we deze puzzel nooit hebben opgelost. Binnenkort hoort u wel meer van deze mystificatie.

De meisjes Karst waren alleen in de zomer maanden, als ze met vakantie op Schied woonhoog waren, buurkinderen van de familie Hoekstra. Ze woonden in den Haag.

Ten Oosten van het huis van Jan Hoekstra (zie de foto van de 4 meisjes bij en op de Vliegende Hollander) woonde in de 30er jaren de weduwe Pijpje Wösten - Dubblinge. Haar 2^e man Gerardus Wösten is op 30-3-1933 te Schiermonnikhoop overleden. Eerder woonde in dit huis kapitein Hendrik Feyer.

HET HUIS IS GEBOUWD VOÛR DE EERSTE WERELDOORLOG.
CORNELIS HOEKSTRA (1866 - 1925) TROUWDE IN 1892
MET ADRIANA JACOBA VISSER. ZE WERD JANE
GENOEMD EN ZE WAS EEN DOCHTER VAN GOT AAL.
GOT AAL WOONDE IETS VERDER IN WESTELIJKE RICH-
TING. OVER ENKELE OGENBLIKKEN STAAN WE OOK BIJ
HAAR VOOR DE DEUR.

HET ROYALE PAND WORDT IN DE JAREN 30 BEWOOND
DOOR DOKTER BERGHUIS, HUISARTS, DIE IN DIT
PAND OOK ZIJN PRAKTIJK UITOEFENT. MEDIO 1938
VERHUIST DOKTER BERGHUIS NAAR DE BADWEG,
NAAR HET PAND DAT HIJ HEEFT GEKOCHT VAN GEZAG-
VOERDER JACOB TENENGA. DIT HUIS STAAT SCHUIN
TEGENOVER DE CHR. SCHOOL.

Het huis van gezagvoerder Cornelis Hoekstra.
De foto is genomen in de jaren 30 toen dokter
Berghuis dit pand bewoonde.

Gezagvoerder Cornelis Hoekstra is getrouwd met
Adriana Jacoba Visser, een dochter van got Aal.

CORNELIS HOEKSTRA IS EEN BROER VAN WILLEM
HOEKSTRA, DIE WE STRAKS TEGENKOMEN.
EEN ZOON VAN CORNELIS HOEKSTRA, JAN HOEKSTRA,
IS GETROUWD MET AAFKE DUBBLINGA. DE KIN-
DEREN VAN JAN EN AAFKE STAAN SAMEN MET HUN
GROOTVADER OP DEZE FOTO. DE KINDEREN ZIJN
V.L.N.R. CORNELIS, TRUSJE EN JEANNE HOEKSTRA.

Gezagvoerder Cornelis Hoekstra met zijn
klein kinderen, 1924.

De namen bij de adressen in het boekje van 1891 (badgids) kloppen soms niet.

In dit boekje staan de namen van allanders die een gedeelte van hun huis te huur aan badgasten aanbieden.

Weduwe T. Visser - Ternim Voorstreek 211. De naam klopt niet. De T is van Toppe, haar man Toppe Visser.

De naam van deze weduwe moet zijn:

Weduwe A. Visser - Ternim Voorstreek 211.

De A is van Aaltje of Abie

Ze verloor de foto genomen aan de Voorstreek waarop o.a. staan afgebeeld: evangelist Ruurd Kuiper, Klaas afatroos en vele anderen.

Een andere weduwe die aan de Voorstreek woont is de weduwe T. Visser - Dijk, Traukje Visser - Dijk. (iets latere periode. Is niet genoemd in de badgids van 1891.)

zij is de weduwe van Gool Visser.

Traukje Visser - Dijk is een zuster van Hendrik Dijk W. 211, directeur Zeevaartschool.

Traukje Visser - Dijk is de tante van o.a. Jo Dijk (tante Jo), die later met Rustige trouwde.

got Ael is Aeltje Jans Teeuine

* 9-3-1840 Scheveningen
† 18-3-1920 Scheveningen

haar vader was opzichter Rijk's kust verlichting.

Hij trouwde op 14-8-1861 met Toppe Jans Visser

* 27-11-1828 Scheveningen
† ± 1872 op zee gebleven.

Toppe Jans Visser was zeevaarder.

De foto is onstreeks 1900 (1902, 1903) genomen bij het huis van
 got Aal aan de Voorstreek (zie ook de andere tekst). Het Rytj
 Huis rechts is reeds lang afgebroken. De man geheel links
 (staat half op de foto) is onbekend. Naast deze onbekende staat
 Ruurd Kuiper, de fenaar. Vervolgens komt Klaas elatroos
 (met schipperspet). Rechts van Klaas elatroos, eveneens met schip-
 perspet zien we Cornelis Hoekstra. Achter Cornelis Hoekstra
 staat got Aal (gedeeltelijk zichtbaar). Cornelis was getrouwd
 met Jaane of Jaane, een dochter van got Aal. Zij is op de fo-
to rechts van got Aal te zien. Hun kindje wordt door haar
man Cornelis vastgehouden. * Geheel rechts zien we Klaas
 v. d. Geest. (met pet). Zijn vrouw, Catharina Meinsina Postma, staat
 links naast hem (2^e vrouw van rechts). De jongen links voor
 haar is Hessel Dol, zoon van Tacke Dol.

Ruim 60 jaar geleden woonde oud kapitein Thomas Wielema met 2 dochters gedurende de zomer maanden in een huis aan de Voorstreek. Vermoedelijk was dit het 2^e huis te Oosten het glap bij Tieserman (Kolstein). In dit huis woonde nu (1984) de weduwe Mevr. v. Guldenen. Voorstreek 22

aan de Oostkant van het huis

In het huis aan de Middenstreek ^{waar eens was de Vries een slagerij had,} ~~thans Souja~~, woonde vroeger de weduwe van Eldert Dobbenga. ^{ok. 39} Eldert Dobbenga was lichtwachter. Zijn vrouw heette Trijntje, roepnaam Trijntje, Dubblinga. Trijntje was een dusker van Rink Dubblinga. Het echtpaar had 3 zonen: Meindert, Ambrosius, Rink. De 2 jongste zonen werden gesagvoerder. Zoon Rink, getrouwd met Doetje Schaafsma bleef in de 2^e Wereldoorlog. Ambrosius Dobbenga is getrouwd met Grietje Onnes. Ambrosius en Grietje hadden v.a. een zoon Eldert, (staad op de foto bij het te water laten van de reddingboot; draagt bontmuts) die kapitein is geworden en een dochter die met toen de jong is getrouwd. (Trijntje). De andere dochter is Kees. Zie ook het boek met "v.d. Werff" foto's.

Foto door onbekende fotograaf genomen aan de Voorsteek omstreeks
1910; ~~vermoedelijk~~ 1902.

Het huis op de achtergrond is het huis van de weduwe A. Visser-Ternim. In het boekje van 1891 staat haar voornaam, voor-
letter, fonteyn vermeld: wed. T. Visser-Ternim, Voor-
steek 211. Het is wed. A. Visser-Ternim, Voor-
steek 211. Zij was een dochter van de opzichter licht-
wachter Jan Ternim * 24-8-1811 Hasselt
† 10-11-1896 Schiermonnikoog.

Jan Ternim is opzichter geweest van 1-4-1854 tot 31-3-1888.
De weduwe A. Visser-Ternim werd got Aal genoemd. Ze
moet omstreeks 1920 overleden zijn.

Volgar Corch Visser was got Aal getrouwd met Trijpe
Jans Visser die in 1872 of omstreeks 1872 op de ge-
bleven is.

Haar ene dochter Aaltje of Aaltje Visser is getrouwd met
bakker Thomas Klontje.

Haar andere dochter is getrouwd met gezagvoerder Cornelis
Hoekstra. Deze dochter heette Jaane of Sjaane Visser.
(Cornelis Hoekstra en zijn vrouw zijn de grootouders
van Jeanne Hoekstra, getrouwd met Harke Baakema.)
Een zuster van got Aal is getrouwd met Hannuiga
die ± 1904 aan de Voorsteek het grote heren huis liet
bouwen.

Ten Oosten van het huis van got Aal stond aan de effenden-
steek kant het kleine huis van Elbert Dobbenga,
getrouwd met Trijntje Dobbenga (zuster van Rink

buubinga). Eldert Dobbenge was lichtwachter.
Het andere huis ten Oosten van het huis van
got Aal aan de kant van de Voorstreek werd be-
woond door Theunis Jan afatroos en zijn vrouw Stientjen
of Stientsjen. Theunis Jan afatroos voer als beurt-
schipper op Groningen. Vermoedelijk heeft Jan Be-
nes of v.d. afoben deze beurtvaart dienst later van
Theunis Jan afatroos overgenomen.
Het huis van got Aal is omstreeks 1925 misschien om-
streeks 1923 verbouwd tot slaagerij van Kees de
Vries

*
Ede J. Visser ontkeent ten stelligste dat de man met de
schipperspet (voor got Aab) Cornelis Hoekstra is.

(Die de rood onderstreepte zin nen).

Volgens Ede J. Visser is deze man Theunis Matroos, de
broer van Klaas Matroos die naast hem staat. Theunis
Matroos was Stuurman en is niet overleefd. Hij
is overleden in een Baltische haven Riga of
Reval.

Willem Hoekstra broer van Cornelis Hoekstra
 getrouwd met
 Pietje Dubblinga
 Betje en Willem

getrouwd met een
 dochter van Jot Aal.

Jan Hoekstra
 stuurman
 voor van Cornelis

getrouwd met Aafke Dubblinga
 dochter van Rink.

kinderen v.o.

Cornelis woont in
 Traucher

jeune
 getr. met Harke Taekema.

* Het is ook best mogelijk dat de man rechts naast Klaas
 Matroos, Willem Hoekstra is, die getrouwd was met Pietje
 Dubblinga. In dat geval zou het meisje dat hij vast houdt
 zijn dochtertje Betje kunnen zijn. Willem en Cornelis
 Hoekstra waren broers. zie vooral de foto van 1902 waar
 Willem Hoekstra ook op staat; s.s. Leonora met kapitein
 W. Dubblinga, W. Hoekstra 1^e stuurman, J. Burgerdorff 1^e
 machinist.

Slotconclusie: de foto is genomen onstreeks 1900 (1901-1902).
De man rechts naast Klaas Matroos is inderdaad Willem
Hoeckstra met zijn dochtertje Betje. Zijn vrouw Pietje
Dubbinkje is de 3^e vrouw van rechts. Haar hoofd gaat
gedeeltelijk schuil achter de pet van Hessel Tol. De
namen van de andere personen die opgespoord konden wor-
den kloppen.

Het schip waarop Willem Hoeckstra in 1903 als 1^e stuurman
voer was het S.S. "Marie" van Joost de Poorter. Het is in
de Golf van Biscaye met een lading kolen op weg van
Engeland naar Bilbao Spanje met man en muus vergaan.

IN 1903 WORDT BIJ HET HUIS VAN GOT AAL
EEN GROEPJE EILANDERS GEFOTOGRAFEERD
DOOR DE AMATEURFOTOGRAAF JAN BANGA
UIT AALSUM ONDER DOKKUM.
ER ZIJN VELE BEKENDEN BIJ (ZIE TEKST).

Bij het huis van got aal.

Deze foto is in 1903 genomen. Willem Hoekstra met zijn
echtgenote Pietje Subbinga en hun dochtertje Betje.
De vermoedelijke locatie is de Voorstraat (onder-
voorbekend)

Oot Ael kreeg later nog een kind van een man die op
het eiland Pluto werd genoemd. Die z.g. Pluto
heeft op zijn sterfbed aan de voorganger van de Geref.
Gemeente Ruurd Kuiper bekend, dat hij de vader was.
Het kind was een jongen en heette Tjerk.

Klaas Verwer had een broer Willem Verwer. Willem
was postboos en hij was getrouwd met Aukje Kuipers.
Hun dochter Reintje trouwde later met bakker
Buikema. Buikema die jaren lang kusst geweest is
hij bakker Ritsma, naar de zoon van Ritsma
over.

Klaas Verwer had een baan als gemeente ontvanger
in zijn huistoortje aan de middensteek inde hij school-
gelden etc.

Volgens mevrouw Onkerloo waren Eldert Dobbenga
en de ninkelier R. Dobbenga broers!?

Een paar maanden geleden plaatsten we een foto van BREUJES en TRYNTJEN die gemaakt was aan de Voorstreek op Schiermonnikoog in het begin van deze eeuw door de amateur fotograaf en houthandelaar J. BANGA uit AALSUM. Een zoon van deze amateur fotograaf de heer P. BANGA uit Dokkum reageerde hier onlangs op door ons te bezoeken. Tijdens deze ontmoeting kwamen we aan de weet, dat J. Banga in het begin van deze eeuw reeds fotografeerde, dat hij voor gezondheid gedurende een lange periode op Schiermonnikoog vertoefde en dat hij zijn foto spullen mee naar het eiland had genomen.

Na die eerste periode bezocht hij het eiland regelmatig voor lange of kortere tijd en logeerde dan bij BREUJES en TRIJNTJEN.

Direkt na de publicatie van die foto waar veel reactie op kwam, ontdekten we nog een foto die in dezelfde periode aan de Voorstreek is genomen en die vermoedelijk eveneens door J. Bangma is gemaakt.

Met het plaatsen van deze foto in onze rubriek hebben we noodgedwongen moeten wachten, omdat we er maar niet achter konden komen welke eilanders 86 jaar geleden (de foto is van 1903) voor de amateur fotograaf hebben geposeerd.

Nu we echter de namen van 10 personen uit het groepje hebben opgespoord, waarbij allerlei toevalligheden een grote rol hebben gespeeld, besloten we de foto alsnog te publiceren.

De foto moet in 1903 genomen zijn aan de Voorstreek bij het huis van GOT AAL (de weduwe VISSER - FERNIM). Geheel links staat iemand helaas maar half op de foto en is daardoor onherkenbaar.

Voorganger

In de persoon naast deze onbekende herkennen we zeer duidelijk, met hoge hoed, de nog jonge evangelist of oefenaar RUURD KUIPER die aan het eind van de vorige eeuw naar Schiermonnikoog was gekomen. We kunnen wel stellen dat hij één van de eerste voorgangers, zo niet de allereerste voorganger van de gereformeerde gemeente op het eiland is geweest. Hij woonde aan de Voorstreek in het huis ten westen van het huis van GOT AAL. Het huis van oefenaar Ruurd Kuiper kwam uit op de Middenstreek zuidzijde. Recht tegenover zijn huis, aan de andere kant, de

Uit de oude foto-doos

DOOR BRAM SPIER

Voorstreek Schiermonnikoog 1903

noordzijde van de Middenstreek, stond het westelijk deel van de zogenaamde kazerne. Dit westelijk gedeelte dat DE HÚLK werd genoemd, werd tot 1907 door de gereformeerde gemeente op Schiermonnikoog als kerkruimte gebruikt. De man met de zeemanspet naast hem, hij staat voor de boom, is KLAAS MATROOS, toen nog stuurman, later kapitein. Zijn ouders, THEUNIS JANS MATROOS en STIENTSJEN woonden eveneens aan de Voorstreek in een half huis, ten oosten van het huis van GOT AAL. Het anderhalve huis ten noorden van het huis van THEUNIS JANS MATROOS werd tot 1912 gebruikt als pakhuys door RINK DOBBINGA, winkelier. (zijn winkel werd later overgenomen door JAN ZIGTERMAN).

Na 1912 kreeg dit pakhuis een andere bestemming en werd als woonhuis ingericht voor de weduwe TRIJNTJE DOBBENGA - DUBBLINGA, (thans Middenstreek 39).

Rechts naast Klaas Matroos staat een eilander naar wiens naam we heel lang hebben gezocht. Op een gegeven moment wisten we echter wie hij was, daar zijn naam op de achterkant van een geheel ander portretje stond vermeld en dat ons

door een belangstellende lezer werd toegezonden (een verhaal op zichzelf, dat we ook nog wel eens publiceren). Hij werd terstond herkend als de toen nog onbekende 'zeeman met de snor' van de foto van de Voorstreek: le stuurman WILLEM HOEKSTRA, een paar dagen met verlof op het eiland.

Willem Hoekstra was getrouwd met PIETJE DUBBLINGA die ook op deze foto staat. Zij is de 3e vrouw van rechts. Haar hoofd gaat enigszins schuil achter de pet van de jongen die voor haar staat. Het meisje dat Willem Hoekstra vasthoudt is zijn dochtertje BETJE, dat in 1902 werd geboren.

Laatste foto

Het is bijzonder tragisch te moeten vermelden dat dit vermoedelijk de laatste foto van Willem Hoekstra is geweest. Het schip waarop Willem Hoekstra later in 1903 als le stuurman voer was het s.s. 'Marie' van de reder JOOST DE POORTER. Het is in de golf van Biscaye met een lading kolen op weg van Engeland naar Bilbao (Spanje) bij zwaar stormweer met man en muis vergaan.

Achter WILLEM HOEKSTRA staat GOT AAL, de weduwe A. VISSER - FERNIM. Jammer dat

een gedeelte van haar gezicht verborgen is achter de pet van Willem Hoekstra. Haar vader JAN FERNIM was op 1 april 1854 op Schiermonnikoog aangesteld als opzichter van 's Rijkskustverlichting. Jan Fernim werd op 27 augustus 1911 in HASSELT geboren. AAL FERNIM trouwde met de eilander FOPPE JANS VISSER die omstreeks 1872 op zee gebleven is. Een dochter van Got Aal, die op de foto rechts naast haar staat, was getrouwd met CORNELIS HOEKSTRA, een broer van Willem. Het is daarom best mogelijk dat de onbekende man links, waar we deze opsomming van namen mee begonnen, CORNELIS HOEKSTRA is.

We gaan nu naar de rechterkant van de foto en zien met pet en jas duidelijk KLAAS V.D. GEEST met naast hem, de 2e vrouw van rechts, zijn echtgenote CATHARINA MEINSINA POSTMA. Zij zijn de ouders van mevr. OOSTERLOO die het echtpaar dan ook onmiddellijk van de foto herkende. Het gezin van KLAAS V.D. GEEST woonde aan de Middenstreek ten zuiden van DE HÚLK en recht tegenover het huis van Got Aal.

Ten zuiden van de woning van Klaas v.d. Geest stond het huis waarin TAIKE DOL met zijn vrouw IETJE VISSER woonde. Hun zoon HESSEL DOL(?) poseert links van Klaas v.d. Geest voor de fotograaf. Het petje van deze jongeman bedekt een klein gedeelte van het gelaat van PIETJE DUBBLINGA die achter hem staat.

We zijn er helaas niet in geslaagd om achter de namen te komen van de andere vier dames en van de beide jongens op de voorgrond. Doch wie weet, misschien worden hun namen nog wel eens ontdekt na publicatie van deze interessante foto.

Als aardige bijzonderheid kunnen we tenslotte nog vermelden dat het huis aan de Middenstreek ten noorden van De Húlk werd bewoond door lichtwachter JAN VISSER en zijn vrouw GRIETJE.

Een zuster van Grietje die LIENK heette was nogal erg doof en hielp af en toe in de huishouding bij Got Aal.

Het huis van Got Aal is omstreeks 1923 geheel verbouwd tot slagerij van KEES DE VRIES en het is zoals het op deze foto is afgebeeld niet meer terug te vinden. Mocht u nog iets aan deze vertelling willen toevoegen dan verzoeken wij u via 05193 - 1670 contact met ons op te nemen.

Situatie deel elfdeestreek volgens mevr. Oosterloo

De broer van Klaas Verwer was Willem Verwer de postbode. Hun vader, Dirk Verwer, kwam als politiemann naar Schiedam nikoo tijdens de bouw van de dijk van Baneck.

Een zuster van got Aal was getrouwd met Hanninga

got Aal is de weduwe
A. Visser - Termim.

VOORSTREEK

ROUD KUIPER
OEFENAAR

GOT AAL

LYTJ HUS

VOOR 1915 PAKHUIS
VAN R. DOBBINGA

WEDUWE DOBBINGA

THEUNIS JANS GA-DOBBINGA → NA 1915

MATROOS EN

STIENTSIEN

thans J. v. Boven

Westen

De zuster van de vrouw
van Jan Doupe werkte
bij got Aal. Zij heette
LIENK en was stok doof.

MIDDENSTREEK

JAN DOUPE is

JAN VISSER

LICHTWACHTER +

ZYN VROUW GRIETJE

"DE HULK"

GEREF. KERK

ouders van

MEVROUW

OOSTERLOO

"DE KAZERNE"

KLAAS V.D. GEEST

TAIKE DOL + IETJE

VISSER

KLAAS VERWER

KANTOOR

KLAAS VERWER

EERST MET ZYN MOEDER

LATER MET ZYN VROUW

DINA VISSER

Informatie: mevrouw
Oosterloo.

LANGESTREEK

BERGHOK K.V.V. D GEEST

VOEGER DYKJE ; PAD VAN LANGESTREEK NAAR
MIDDENSTREEK

HOK

1
2
3

4
5

6

7

8 GROEN

9

10

11

12

13

14

15

16

MIDDENSTREEK

SLAGERIJ DE VRIES 1923

GOT AAL VOOR 1920

THEUNIS JANS MATROOS

VOORSTREEK

Situatie volgens Ede J. Visser

Kaartje volgens Ede J. Visser

- 1 Huis R. Teensma
 - 2 " Germeu Visser
 - 3 " Elarten
 - 4 Schuur Elarten Smids
 - 5 Smids woning en slaqerij
 - 6 Half woon huise
 - 7 Half woon huise
 - 8 Half woon huise van Jan en Grietje Visser
 - 9 De Huik
 - 10 Woon huis Klaas v.d. Gaest
 - 11 Woon huis Tarke Dol
 - 12 Dubbel woon huis van
 - 13 moeder en Klaas Verser (na 1900 Klaas)
 - 14 Woon huis Willem Verser
 - * 15 Woon huis schipper voornaam, Visser
 - 16 Boerderij, woon huis en bakkerij Tooppe Bakker.
later D. van Eizenga
- * Schipper Visser was getrouwd met een vrouw uit het
jongere land. Haar voornaam was Anje.

"COR OP HET FIETSJE", is een afbeelding van een bepaalde situatie aan de MIDDENSTREEK ROND 1925.

OMSTREEKS 1905 WOONDE IN HETZELFDE HUIS OP DE ACHTERGROND HET GEZIN VISSER. TURFSCHIPPER VISSER WAS GEHUWD MET DE GRONINGSE ANJE. TEN WESTEN VAN DIT HUIS WOONDE IN DIE JAREN WILLEM VERWER EN AAN DE OOSTKANT STOND HET PAND WAARIN TOPPE BAKKER ZIJN BOERDERIJ MET WOONHUIS EN BAKKERIJ HAD GEVESTIGD.

Cor de Boer bij het ouderlijk huis aan de Middenstreek

Zie de foto Cor en het fietsje.

Ten Westen van het huis van de ouders van Cor stond vroeger het huis van Willem Verwer. (voor 1929)

Dit huis is in 1929 verbouwd; rode steen; thans 1992 wasserette. Zie voor o.a. een foto van laatstgenoemd huis, het artikel verder op in deze ringband.

Het huis van RIEKERT VISSER

In een verhaal over een bepaald gedeelte van de Middenstreek op Schiermonnikoog vertelden we dat het 2e huis ten Westen van de bakkerij van VAN EIZENGA (later TILSTRA) identiek was aan het huis van RIEKERT VISSER, aan de Zuidkant van de Langestreek Oost, hoek GRATIA SUZAN-
NASTRAAT.

RIEKERT VISSER deelde ons naar aanleiding van dit bericht mede, dat in het dorp nog een 3e huis is gebouwd dat het evenbeeld is van de 2 zojuist genoemde panden.

Dit huis is in de jaren 20 gehouwd op een toen nog braakliggend stuk grond ten Oosten van het huis van NICOLAAS TILSTRA aan het HALMSNYDERSPAID, voor reke-

ning van de eilander ELDERT TEENSMA, oud-commies rijksbelastingen.

ELDERT TEENSMA was een neef van ELDERTS GRYTJEN, winkelierster op de hoek van de Middenstreek.

We vermoeden dat deze 3 huizen zijn gebouwd door de timmerman-aannemer SJEFF VROMEN (gehuwd met BERTHA V.D. GEEST).

Tegenwoordig woont JAN KLONTJE in dit pand aan het HALMSNYDERSPAID.

We vernamen zojuist dat de oud-Anjumer FOPPE BOERSMA, thans wonende te Oranjewoud, voor een operatie is opgenomen in het ziekenhuis. Zoals u ongetwijfeld weet, assisteert FOPPE BOERSMA de samensteller van deze rubriek bij nostalgische vertellingen over Anjum en de regio. We wensen FOPPE BOERSMA mede namens onze lezers van harte beterschap!

Het huis van RIEKERT VISSER

In een verhaal over een bepaald gedeelte van de Middenstreek op Schiermonnikoog vertelden we dat het 2e huis ten Westen van de bakkerij van VAN EIZENGA (later TILSTRA) identiek was aan het huis van RIEKERT VISSER, aan de Zuidkant van de Langestreek Oost, hoek GRATIA. SUZAN-NASTRAAT.
RIEKERT VISSER deelde ons naar aanleiding van dit bericht mede, dat in het dorp nog een 3e huis is gebouwd dat het evenbeeld is van de 2 zojuist genoemde panden.
Dit huis is in de jaren 20 gehouwd op een toen nog braakliggend stuk grond ten Oosten van het huis van NICOLAAS TILSTRA aan het HALMSNYDERSPAID, voor reke-

Uit de oude foto-does

DOOR BRAM SPIER

ning van de eilander ELBERT TEENSMA, oud-commies rijksbe-lastingen.
ELBERT TEENSMA was een neef van ELBERTS GRUYTJEN, winke-lierster op de hoek van de Mid-denstreek.

We vermoeden dat deze 3 huizen zijn gebouwd door de timmerman-aannemer SJEF VROMEN (gehuwd met BERTHA V.D. GEEST).
Tegenwoordig woont JAN KLONTJE in dit pand aan het HALMSNYDERSPAID.

Bakkersknecht Paulus Heeringa
Dokkum Schiermonnikoog

Van een lezer uit Leeuwarden ontvin-gen we bericht dat PAULUS HEE-RINGA ook nog als knecht heeft ge-werkt bij een bakker MAGREE of MARGREE in DOKKUM. Deze bakker verkocht toen al gesneden brood verpakt in papieren zakken. Bij dit brood was een plaatje ver-pakt. Als je alle plaatjes had verza-meld kon je er een album bij kopen. Bakker MAGREE of MARGREE woonde destijds bij de WOUD-POORT vermoedelijk aan de KEP-PELSTRAAT.

PAULUS HEERINGA was ge-trouwd met DIRKJE WYBENGA. PAULUS HEERINGA is 67 jaar ge-worden en hij is in 1978 in DEN HAAG overleden.

Otti RawD

OTTI ligt momenteel in het MA-RIENHOSPITAL in BOTTROR, DUITSLAND.

Zij ontvangt regelmatig knipsels uit de N.D. Courant die oude vrienden haar toesturen.

Hartelijk dank hiervoor schrijft OTTI.

Wij wensen OTTI een spoedige ge-nezing en van harte beterschap!

De Boer Wieringerwerf

We verzoeken deze lezer uit WIE-RINGERWERF, die ons op Schier-monnikoog belde, contact met ons op te nemen via 05193-21670 of via ons correspondentie-adres REDE-RIJWEI 9 9133 MR ANJUM.

J. Koek Bunde, Limburg

Onlangs zijn in onze rubriek ver-

schillende ansichtkaarten en foto's gepubliceerd uit het eilander archief van de heer J. KOEK uit BUNDE, LIMBURG. Binnenkort verschijnen nog een paar foto's (ansichtkaarten) met de bijbehorende vertellingen.

Indien u met de heer KOEK over deze publicaties van gedachten wilt wisselen dan volgt hier zijn tel.nr. 043-645196. Zijn adres is DENNEN-BERG 4 6241 NN BUNDE LIM-BURG.

Simon de Ruiter

Van SIMON DE RUITER uit ROT-TERDAM, oud leerling Zeevaart-school Schiermonnikoog, ontvingen we het droevige bericht dat zijn vrouw ELIZABETH JOOSSE, op 24 mei op de leeftijd van 72 jaar is overleden.

Bij de winkel van de weduwe Schut; 3 bakkersknechten

Van onze lezer P.J. BORSCH HOLLUM-AMELAND ontvingen we het volgende bericht: De mid-delste knecht BAUKE JEPMA is ge-boren in Leeuwarden 20-2-1909. Hij is overleden 14-4-1985. Op 7-11-1935

is hij te Ameland gehuwd met ANJIE GELSINA NOBEL. BAUKE, een zoon van DIRK JEPMA en ANJIE KOOPAL was toen vishandelaar.

Het echtpaar is later naar ANJUM vertrokken. BAUKE oefende in An-jum het beroep van schoenmaker uit.

De weduwe A.G. JEPMA-NOBEL woont thans in BALLUM AME-LAND.

1933 Schoolreisje van de leerlingen Chr. School van Schiermonnikoog

Uit Harlingen kregen we een tele-footje van onze lezeres ANNIE HELLINGA-DE VRIES, die de foto van het groepje leerlingen met grote aandacht heeft bekeken. (Annie is een dochter van de vroegere slager KEES DE VRIES van de Mid-denstreek).

'De foto is prachtig en ik herken vele vrienden en bekenden.

Ofschoon mijn naam wel in de na-mentijst wordt genoemd moet ik tot mijn spijt mededelen dat ik niet aan dit schoolreisje heb deelgenomen. Bovendien was ik in 1933 nog maar drie jaar. Mijn broer SIEBE DE VRIES, wiens naam ook wordt ge-noemd als een van de deelnemers, was in 1933 ook nog te jong om aan dit schoolreisje mee te kunnen doen. Wie het dan wel zijn weet ik jammer genoeg niet.'

Bericht Dorpsbode.

28 Februari 1951. Hedenmiddag werd onder grote belangstelling het stoffelijk overschot van de heer W. Verwer, in leven gepensionneerd besteller der Posterijen, grafwaarts gedragen.

De heer Verwer, die kort geleden zijn tachtigste verjaardag mocht vieren en tot voor kort een goede gezondheid genoot, mocht vele jaren van zijn pensioen genieten. Met hem is een achtenswaardig persoon heengegaan.

Bij het huis van Anke Bep en haar dochter Cornelia.

VOORBÏ HET HUIS VAN DE WEDUWE DOBBENGA - DUBBLINGA
WANDELEN WE IN 1928 VERDER IN OOSTELÏKE RICHTING EN
KOMEN BÏ HET HUIS VAN ANKE BEP EN HAAR DOCHTER
CORNELIA,

AAN DE NOORDKANT VAN DIT HUIS WORDT JUIST EEN GROEPS-
FOTO GEMAAKT WAAROP 19 PERSONEN VOOR EEN (ONBEKENDE)
FOTOGRAAF POSEREN.

Middensteek; familie Groepje voor het huis nr. 35

De foto is genomen in 1928.

In het midden van het Groepje, gekleed in zwarte japon, zit Anke Bep, de weduwe van de in 1907 overleden Cornelis Visser. Hij was in de zomer maanden badkucht op het badstrand tegenover het Bad hotel. De volledige naam van Anke Bep is Anneke Fredericks Schultze
* 20-9-1853 † 28-6-1929.

Achter haar staat haar zoon Johan Visser, gedagvoerder en sinds 1928 schuismeester op dautkamp.

Johan Visser is getrouwd met Geertruida Coolen, die rechts naast hem staat (lichte japon).

Voor Geertruida staat haar dochter Orsa die haar beide handen op de schouders heeft gelegd van haar nichtje Roelfje de Jong. Links naast Anke Bep staat het oudere zusje van Roelfje, Anneke de Jong.

Achter Anneke zien we Cornelia Visser. Cornelia is ongetrouwd gebleven.

Achter Cornelia heeft zich opgesteld Gesina of Siene Teusma, dochter van kapitein Rienk Teusma en Johanna Visser. Siene Teusma draagt een gebloemde japon.

Links op zij van Cornelia zien we vervolgens Ida Alida Teusma, die meestal Ytje (letje) wordt genoemd. Zij is een jongere zuster van Siene en de 2^e dochter van kapitein Rienk Teusma en Johanna Vis.

ser. In 1936 is zij getrouwd met Jan W. Meewe.

Gedeeft links op de foto zien we Aafke Teusma, dochter van Jeppe Teusma en Riemert of Riemada Visser. Aafke Teusma is later getrouwd met Hendrick Carst.

Voor de overopening zien we 2 dames, allebei gekleed in gebloemde japonnen. De vrouw links is Roelfje Visser, de echtgenote van de 1^e stuurman Theodrik de Jong.

Rechts van haar staat haar zuster Johanna Visser, die getrouwd is met kapitein Rienk Teusma.

De 2 dames die nog verder naar rechts staan zijn Sietske de Boer en Riemert of Riemada Visser. Sietske de Boer is de dochter van de voormalige hotelhouder en boer Hendrik de Boer. Sietske is getrouwd met de 1^e stuurman Dirk Visser. Riemert of Riemada Visser is de echtgenote van Jeppe Teusma.

De beide jongens tegen en op het hek zijn links Dirk Teusma, de jongste zoon van de tofuit genoemde Jeppe en Riemada en rechts Cornelis Visser, die Cor werd genoemd. Cor Visser is de zoon van Dirk Visser en Sietske de Boer.

De laatste 3 personen van dit groepje zijn het meisje en de beide jongens die op de grond zitten. Het meisje links is Anneke Teusma, de jongste dochter van Rienk en Johanna. Vervolgens Hendrick Visser, de 2^e zoon van Dirk Visser en Sietske de Boer. Ten slotte Tjalling de Jong, de broer van de beide meisjes Roelfje en Anneke.

Gerag vader Johan Visser; later huis meester Ront kamp
foto vermoedelijk ± 1939.

Familie Cornelia Visser woonde aan de elfde straat 35

Het halve huis ten Tuiden van het huis van Cornelia Visser werd ± 1918 bewoond door Jan Hoekstra, gehuwd met Aafke Dubblinga. Hun oudste dochter Jeanne (maer. Tackema) bevestigt dit. Jan Hoekstra en Aafke Dubblinga zijn omstreeks 1916 getrouwd en hebben toen een aantal jaren gewoond in het bewuste huisje, dat eigendom was van Cornelis Hoekstra, de vader van Jan. Cornelis Hoekstra woonde in het huis er naast, het tegenwoordige politiebureau.

Het huis van Jan Hoekstra werd voordien bewoond (in de zomer) door Thomas Wiekma met zijn ongetrouwde dochter. De re Wiekma (oud geraagvoerder) woonde later in het huis ten Tuiden van het huis van Elberten v.d. Geest. Nog weer later is Wiekma naar Groningen verhuisd naar zijn andere dochter die getrouwd was met een zekere Jaap Huisman. Tijdens de 1^e Wereldoorlog is dit huis verhuurd aan bootman Halbie die het commando had over de gemobiliseerde marine kustwacht gelegerd bij de Vierst Tuer. Verscheidene militairen hielden in die jaren hun gezin naar het eiland en gingen wonen in de laagstaande huizen.

Cornelis Visser, badknecht, links bij de vlag. (1897)

Foto Pottje wijd Vierschoten.

De foto is genomen in 1897 in het bad aan het strand tegenover het oude Bad hotel.

De man geheel links bij de vlaggenmast is Cornelis
* Visser * 8-8-1850 † 26-4-1902. Gedurende de
Tweede wereldoorlog was hij badknecht. Hij had donker
opvallend gekruld haar en droeg een baardje.

Cornelis Visser was getrouwd met Anneke Frederiks
* Schultze * 21-9-1853 † 28-6-1929.
Het echtpaar woonde toen vermoedelijk al aan de
Elfdienstreek.

Dochter Cornelia (ongehuwd) is na de dood van haar
moeder in het ouderlijk huis blijven wonen. Zij
bezoegde te voet de telegraafmen die op het eiland
post kantoor binnen kwamen. (en vermoedelijk ook de
expresse brieven)

Cornelia (Anna Cornelia) Visser * 10-2-1896
† 24-2-1980

* Volgens Anneke en Pottje de jong is Cornelis Visser
geboren 8-2-1850. Zijn vrouw zou volgens deze
beide dames geboren zijn op 20-9-1853

Cornelia Visser bij Hotel v.d. Werff 1929

Johan Visser, gezagvoerder, later huis meester of Douthamp, oudere broer van Cornelia, kocht in de 20er jaren het huisje aan de afvaldeustrak (nu nr. 35). In dit huisje woonde moeder Anke Bep met haar ongetrouwde dochter Cornelia. Na de dood van Anke Bep (1929) bleef Cornelia in het huis wonen.

In de strenge winter van 1928 - 1929 was zij de ^{enige} enige vrouw die de voettocht over het ijs van ~~Dein~~ ^{Dein} ~~won~~ ^{won} ~~nekoog~~ ^{nekoog} naar de Groninger kust en terug, volbracht.

Zie de groepsfoto op het ijs. Van de 2 vrouwen in het midden van de groep is de rechtse Cornelia Visser

Vermoedelijk is de man met de schipperspet, 3^e van rechts, Sjeefke Troonen.

De drie gebroeders
Dobbenaga.

De foto is waarschijn-
lijk genomen door
Herm. W. Spier.

V.l. n.r. : Ambrosius, Rink en alleindert.
Zij staan voor het huis van hun moeder
Trijntje Dobbenaga - Dubblinga aan de
elfdeleinstreek. Het meisje geheel links
is Trijntje, een dochtertje van alleindert.
(1922 mogelijk 1923)

Op deze foto die in de Tower van 1922 is genomen aan de
afgeden streek of Schiermonnikoog staan de drie ge broe-
ders Dobbenge: Ambrosius, Rink en elfinderet (v.l.
n.r.) In 1922 waren hun leeftijden ongeveer:
Ambrosius 29 jaar, Rink 24 jaar, elfinderet 32 jaar.
De drie broers zijn gefoto gra feerd voor het huis van
hun moeder Trijntje Dobbenge - Dubbenga, de weduwe
van Eldert Dobbenge, de vroegere lichtwachter. Het huis
aan de afgeden streek was een half huis den Oosten van
het huis van got Ael. Ael got Ael wordt bedoeld de
weduwe A. Glisser - Ter nime. Zij was getrouwd
met Toppe Jans Visser die omstreeks 1842 of de se-
bleven is. Got Ael was een dochter van de lichtwach-
ter Ter nime. Lichtwachter Ter nime die uit Hasselt
Jengem werd in 1854 als lichtwachter (of richter) op
Schiermonnikoog aangesteld. Het huis van got Ael
werd omstreeks 1925 (mischien 1923) ver bouwd tot
slagerij van Kees de Vries.

Het andere halve huis dat achter het halve huis van
de weduwe Dobbenge - Dubbenga was gebouwd had
de ingang aan de Voorstreek en werd bewoond door
Theunis Jans elatroos en zijn vrouw Stientje of
Stientsen.

Het meisje van de foto op de bank bij de deuropening
is het dochtertje van elfinderet Dobbenge: Trijntje.

Ambrosius Dobbenqa was stuurman, later gedagvoerder bij Vinke en Co.

Rink Dobbenqa werd kapitein bij de Shell. De tanker waarop hij het commando voerde werd in de 2^e wereldoorlog getorpedeerd (1942). Het schip verging met man en muis.

Afkomst Dobbenqa was domine ambtenaar aan boord van "Het Jacht" en later aan boord van de "Kansen de Vries". Beide schepen lagen in Oostmahorn of Station. Afkomst Dobbenqa woonde in het Douane-Verificatie-Postkantoor of Oostmahorn. Hij werd later overgeplaatst en verhuisde met zijn familie naar Ymuiden.

Volgens informatie van Toos de Lange woonde de wed. Dobbenqa - Dubblinqa naast het huis dat later tot slagery is verbouwd. Thans woont hier G. W. Bouman afiddensteek 39.

Got Aal woonde aan de afiddensteek kant; Tennis Jans elatroos en Stientsjen aan de Voorsteek zijde. Toos de Lange kreeg haar informatie van Aaltje Schut.

oude notitie: got Aal is een dochter van de oprichter kustverlichting Jan Vermin. Zij woonde a.d. Voorsteek achter Kansen de Vries (slagery)

In onderstaande tekst staan een aantal fouten! Zie de correcties
o.a. op de volgende pagina. **

"Middenstreek Memories"

Op deze foto die in de zomer van 1922 is genomen aan de Middenstreek op Schiermonnikoog staan de drie gebroeders DOBBENGA: AMBROSIUS, RINK en MEINDERT (v.l.n.r.).

In 1922 waren hun leeftijden ongeveer: Ambrosius 29 jaar, Rink 24 jaar, Meindert 32 jaar.

De drie broers zijn gefotografeerd voor het huis van hun moeder TRIJNTJE DOBBENGA-DUBBLINGA, de weduwe van ELDERT DOBBENGA, de vroegere lichtwachter. Het huis in de Middenstreek is niet meer terug te vinden, daar het niet lang nadat de foto werd genomen gedeeltelijk werd afgebroken en werd verbouwd tot een slagrij met winkel en woonhuis van KEES DE VRIES. **

Het meisje op de bank bij de deuropening is het dochtertje van Ambrosius. Vermoedelijk is haar voornaam LIES. ***

Het huis van de Weduwe Dobbenga was een half huis. Het andere halve huis dat via de Voorstreek bereikbaar was werd bewoond door got AAL (grote AAL), de weduwe ~~van~~ A. VISSER-FERNIM. Got AAL was een dochter van de lichtwachter FERNIM. Zij trouwde later met GOOL VISSER.*

AMBROSIUS DOBBENGA was stuurman en werd gezagvoerder bij VINKE EN CO.

RINK DOBBENGA werd kapitein op een schip van de SHELL. De tanker waarop hij het commando voerde werd in de 2e Wereldoorlog getorpedeerd

Uit de oude foto-doos

DOOR BRAM SPIER

(1942). Het schip verging met man en muis.

MEINDERT DOBBENGA was douane ambtenaar aan boord van "HET JACHT" en later van de "LAMAN DE VRIES".

Beide schepen lagen in Oostmahorn op Station. MEINDERT woonde in het Douane - Verificatie - Postkantoor. In verschillende vertellingen over Oostmahorn hebben we uitvoerig over dit

kantoor geschreven (zie ook het onlangs verschenen verhaal bij de oude foto van Pottjewijd, Oostmahorn 1895).

Na zijn dienstverband op Oostmahorn werd MEINDERT overgeplaatst en verhuisde met zijn gezin naar IJmuiden.

meisje is Trijntje, dochter van Meindert.

Volgens Carel Visser trouwde ze met Toppe Jans Visser die in ± 1872 op zee gebleven is.

Reacties

Enige tijd geleden kwamen we in het bezit van een paar zeer exclusieve foto's die in het begin van deze eeuw aan de Voorstreek op Schiermonnikoog waren genomen. Het vast stellen van de juiste lokatie en het opsporen van de namen van de vroegere bewoners gaf echter problemen, zodat we verschillende eilanders hebben benaderd die op ons verzoek erg veel moeite hebben gedaan om ons bij dit spuurwerk te helpen.

Bij de recente publikatie van de foto uit een latere periode, de drie gebroeders DOBBENGA voor het huis van hun moeder aan de Middenstreek (N.D. Courant 24 aug jl.), vertelden we dat dit huis enkele jaren later zou worden afgebroken om plaats te maken voor de nieuwe slagerij van KEES DE VRIES. Naar aanleiding van deze mededeling kregen we verschillende telefoontjes dat dit bericht onjuist is en dat dit huis er nog steeds staat (thans Middenstreek 39, G.W. BOUMAN), ten oosten van de voormalige slagerij. Daar deze nieuwe gegevens ook nodig waren om onze vertelling rond te krijgen bij de eerder genoemde foto's van de Voorstreek uit het begin van deze eeuw (nog niet gepubliceerd), zijn we de lezers die reageerden zeer erkentelijk daar we nu precies weten wie hier begin 1900 hebben gewoond. Het huis van de weduwe DOBBENGA - DUBBLINGA was een half huis en stond aan de Middenstreek. Het andere halve huis dat aan de Voorstreek stond werd bewoond door TEUNIS JANS MATROOS en zijn vrouw STIENTSJEN. Ten westen van deze beide halve huizen stond het huis van GOT AAL, de weduwe A. VISSER - FERNIM. Het gedeelte aan de Middenstreek kant is omstreeks 1925 (misschien iets eerder) verbouwd tot slagerij. Tenslotte kunnen we u mededelen dat wij nu ook zeker zijn van de identiteit van het meisje op het bankje achter de drie gebroeders DOBBENGA (N.D.C. 24 aug. jl.). Haar naam is TRIJNTJE, het dochtertje van MEINDERT DOBBENGA.

Voor uw spontane reacties en medewerking zijn we u zeer dankbaar. U kunt ons steeds bereiken via 05193 - 1670.

Ambrosius is getrouwd met Grietje Omer

Eldert 1-10-1912

Elisa beth 19-11-1918

Trijntje 6-3-1921 getr. Teun de Jong

Pieter Ambrosius 12-9-1933

Ambrosius' kinderen waren o.a. Trijntje, Lies, Eldert, Pieter

foto die Hene. W. Spiers Carolineweg 22 op Schiedamschen
oog heeft gemaakt. Het meisje is vermoedelijk Trijntje
Dobbege, de vrouw van Teun de Jong.

De foto van het (ochie in het witte maatschappelijk pak is in de zomer van 1922 (misschien 1923) gemaakt door H. W. Spijker (zie stempel rechts onder in de foto).

De jongen is Eldert Dobbenqa, geboren op 1 oktober 1917, zoon van de lichtwachter met dezelfde naam Eldert Dobbenqa.

Eldert van de foto is een zoon van Anbrosius Dobbenqa en Grietje Omer. Eldert (van de foto) is in zijn latere leven kapitein geworden.

Er moet ook nog een foto bestaan waarop Eldert in hetzelfde witte maatschappelijk pak en in gezelschap van zijn beide ouders hier en thijntje staat afgebeeld. (Thijntje is de vrouw van een van de jongen.) Bedachte foto is ongeveer gelijktijdig met de andere foto genomen door H. W. Spijker.

Uit de oude foto-does

DOOR BRAM SPIER

Het vandaag geplaatste amateurstukje is aan het eind van de jaren 30 gemaakt met een 6½ x 11 rolfilm camera (KODAK BOX) aan de Middenstreek. Bij de eerste boom staat met de hand voor de mond LOTJE, BENES-
VISSER, de vrouw van JOUKE BENES. Het jochie aan de rechterkant van de rij kinderen is haar zoon.

De andere kinderen zijn kinderen van de familie SLIEP en van de familie DE VRIES. Deze families woonden aan de Zuidkant van de Middenstreek. Slager DE VRIES was gehuwd met GEZIENE HOLWERDA, dochter van de oude boer HOLWERDA van de Reddingsweg. De witte muur van het rechte huis waarvan maar een klein gedeelte is te zien, is een uitbouw van het huis van bakker VAN EIZENGA. Deze bakkerij werd in 1929 overgenomen door bakker ANNE TILSTRA die deze bakkerij tot en met 1934 heeft geëxploiteerd.

Deze nieuwe uitbouw bestond uit 2 woningen met bovenverdieping. Het Westelijk gedeelte werd (onder voorbehoud) korte tijd bewoond door JOUKE en LOTJE BENES.

Het volgende huis werd voor de le
Wereldoorlog bewoond door een
schippersfamilie VISSER. Schipper
VISSER was beurtschipper en turf-
schipper. Zijn vrouw, een Groningse,
heette ANTJE. Later hebben in dit
huis verschillende eilandse gezinnen
gewoond: TEUN DE BOER gehuwd
met ALIE HOEKSTRA, RIENK
TEENSMa gehuwd met JO-
HANNA VISSER.

Het volgende huis, het huis met de

'Middenstreek memories'

aan de Langestreek Zuidzijde, hoek
z.g. gebroken kap, is gebouwd door
GRATIA SUZANNA STRAAT.

de timmerman-aannemer VRO-
MENN. Het is het huis van de oude
postbode WILLEM VERWER, de
voorganger van postbode RIEKERT
VISSER. Dit huis aan de Mid-
dendreef is het evenbeeld van het

TAIKE DOL was schoenmaker en

kwam oorspronkelijk uit AALSUM.
IN 1876 trouwde hij te Schiermon-
nikoog met de eilandse YTJE VIS-
SER.

Bij het huis van KLAAS V.D. GEEST liep vanaf de tuin om de Noord over een smal dijkje een voetpad tussen de struiken door naar de Langestreek.

Voor uw aanvullende informatie kunt u steeds kontakt met ons opnemen via 05193-21670.

Foto Middenstreek Schiermonnikoog

● Naar aanleiding van de publicatie van de korte vertelling bij de Mid-
denstreekfoto in de N.D. Courant
van 25 juni j.l. werden we gebeld
door J. BENES van Schiermonnik-
oog die zichzelf als jong maatje op
de foto onidekte en herkende. Onze
lezer maakte ons erop attent dat in
verband met zijn leeftijd de foto niet
aan het eind van de jaren 20 maar
aan het eind van de jaren 30 moet
zijn gemaakt.

Voor uw commentaar zijn we steeds bereikbaar via 05193-21670, of via ons correspondentie-adres **REDE-RIJWEI 9 ANJUM 9133 MR.**

Uit de oude foto-doo's

DOOR BRAM SPIER

Bezoek aan Streekarchivariaat

In verband met een onderzoek naar een zekere M. Hoog, die zich aan het eind van de vorige eeuw als schoenmaker aan de MIDDELSTREEK 140 op Schiermonnikoog had gevestigd en die „op gezette tijden ook in het BAD-HOTEL komt te scheren”, kwamen we via onze lezer JAN BENES van de VOORSTREEK op Schiermonnikoog, in kontakt met de streekarchivaris Noordoost-Friesland, de heer A. MEDEMA.

De heer MEDEMA was zo bereidwillig zijn medewerking te verlenen en verschaftte ons de nodige

informatie betreffende de schoenmaker HOOG, die zich meer dan een eeuw geleden op Schiermonnikoog vestigde. Informatie die zonder assistentie van de streekarchivaris welhaast onmogelijk te achterhalen zou zijn geweest! Een paar dagen later werden we door de heer MEDEMA uitgenodigd voor een bezoek aan het streekarchivariaat te Dokkum op de daarop volgende vrijdagmorgen (23 oktober).

Na een uiteenzetting en een rondleiding die bijna 2 uur hebben geduurd en waarbij we nog maar een fractie hebben gezien van alle archiefstukken die hier waren

ondergebracht, vertieten we tegen het middaguur, volkomen geïmponeerd, het streekarchivariaat. Een nieuwe ervaring rijker, zijn we zeker van plan het archivariaat, dat voor iedere belangstellende toegankelijk is, in de toekomst vaker te bezoeken. Het resultaat van deze onderzoeken leest u dan wel weer in onze rubriek van de N.D. Courant. Heer MEDEMA, nogmaals dank!

Thans Middenstreek 48. Gedenksteen in portiekje,
Oostzijde, opschrift: Reintje October 1928.

Streekarchivariaat Noordoost-Friesland

AANGESLOTEN:
GEMEENTE AMELAND
GEMEENTE DONGERADEEL
GEMEENTE SCHIERMONNIKOOG
WATERSCHAP 'TUSKEN WAED EN IE'
TE METSLAWIER
WATERSCHAP 'DE WÂLDEN'
TE DAMWOUDE

uw kenmerk:

uw brief van:

ons kenmerk:

DATUM:

onderwerp:

bijlagen: nieuw
terug:

Marten Hoog
* Harlingen 2.12.1863

getrouwd met:

Tjitske Jans Hockema
* Morra 2.3.1861

kinderen

- Tjofje
* Morra 26.10.1887

- Angi
* Schiermonnikoog 21.2.1889

godsdienst: Ned. Herv.

beroep: schoenmaker

hij heeft vestigde zich op 25.6.1887
in Morra vanuit Ternaard om
per 20/1/1887 te verhuizen naar
Soog waar de inschrijving per 1.12.1887
plaatsvond.
Wettelijk verhuisd hij op 9.5.1896
naar Dachten (Smallingeland).

B. Meijer

Betreft Marten Hoog.

Uit de oude foto-doo's

DOOR BRAM SPIER

M. H O O G,

Middelstreek 140, Schiermonnikoog,

Mr. Schoenmaker en Barbier,

beveelt zich beleefdelijk aan tot het **MAKEN**
en **HERSTELLEN** van alle soorten **SCHOEN-**
WERK.

Komt op gezette tijden in het Bad-Hôtel te SCHEREN,

Deze in 1837 te Groningen geboren schoenmaker is in 1864 te Schiermonnikoog getrouwd met Thomi-na Kruisinga. Na haar overlijden in 1867 is hij later in 1876 hertrouwd met Jantje Fokkes Wiersma. (Zijn 2e vrouw verkocht op het eiland snoepgoed aan kinderen en waarschijnlijk is door haar voornaam de benaming 'Sukker-jantjen' ontstaan.) Het echtpaar woonde omstreeks 1880 aan de Langestreek om de Noord in een half huis, het 2e huis ten westen van de Badweg. In het andere halve huis, in het woongedeelte, aan de kant van de Langestreek, woonde nog begin 1907 een oude vrouw Deeuwe Tietje, ofwel Tietje van Douwe Ekamp. Haar meisjesnaam was Tietje Meinderts Zijlstra, ★ 5-10-1817 te Anjum, † 1-6-1907 te Schiermonnikoog.

Schoenmaker uit Anjum

We gaan weer terug naar de

schoenmakers. Van een hoogbejaarde correspondentievriend ontvingen we nog een bericht dat reeds in de jaren voor de 1e Wereldoorlog een schoenmaker (Mook uit Anjum) regelmatig op het eiland kwam voor het ophalen van te repareren schoenen. Moesten nieuwe schoenen worden geleverd dan nam schoenmaker Mook op dezelfde reis meteen de maat van de voet van zijn cliënt en bezorgde de uit eigen werkplaats vervaardigde schoenen op een van de volgende reizen bij zijn opdrachtgever. Schoenmaker Mook heeft zich echter nimmer op het eiland gevestigd.

Schoenmaker Hoog

Op 2-12-1863 werd in Harlingen een zekere Marten Hoog geboren. Hij is later gehuwd met Tjitske Jans Hoeksma die op 2-3-1861 te Morra was geboren. Het echtpaar was Nederlands Hervormd. Uit

aantekeningen in het archief is gebleken dat Marten Hoog het beroep van schoenmaker uitoefende. Het echtpaar Hoog, dat aanvankelijk in TERNAARD woonde, vestigde zich op 25-6-1887 in Morra en stak op 28-11-1887 over naar Schiermonnikoog waar hun inschrijving op 1-12-1887 plaatsvond. Het gezin vestigde zich aan de Middelstreek 140. Uit het huwelijk zijn 2 kinderen geboren: Fokje* te Morra op 26-8-1887, Antje* te Schiermonnikoog op 21-2-1889.

Marten Hoog leert ook het vak van barbier en durft het zelfs aan om 'op gezette tijden in het Badhôtél te scheren'. Marten Hoog schijnt in die jaren ook bevriend te zijn geweest met de winkelier J. B. Lemstra en met de expeditie Jan Frederik Krieger, die beiden eveneens op het eiland woonden. Bij een geboorte-aangifte door Jelle Lem-

M. H O O G,

Middelstreek 140, Schiermonnikoog,

Mr. Schoenmaker en Barbier,

beveelt zich beleefdelijk aan tot het **MAKEN**
en **HERSTELLEN** van alle soorten **SCHOEN-**
WERK.

Komt op gezette tijden in het Bad-Hôtel te SCHEREN,

stra van zijn dochter Geertruida op 1 augustus 1890, zijn Hoog- en Krieger als getuigen opgetreden en hebben de geboorte-akte mede ondertekend. Het gezin Marten Hoog heeft nog geen 9 jaar op Schiermonnikoog gewoond. Het is op 9-5-1896 naar Drachten, gemeente Smallingerland, vertrokken.

Indien u nog iets aan de vandaag gepubliceerde vertelling kunt toevoegen dan zouden we dat graag vernemen via 05193-21670. Correspondentie-adres: Rederijwei 9, Anjum, 9133 MR.

Een praatje over o.a. een aantal schoenmakers. op Schiermonnikoog en over verschillende eilander namen uit lang vervlogen jaren, naar aanleiding van een advertentie van schoenmaker M. Hoog in de Badgids van 1891.

Plaatsten we de vorige keer een verhaal bij een advertentie van J. B. Lemstra, die zijn winkel aan de Voorstreek op Schiermonnikoog had gevestigd, vandaag publiceren we in deze rubriek een korte vertelling bij een advertentie van een zekere M. Hoog, schoenmaker en barbier. Zoals we in een eerder verschenen artikel reeds aankondigden troffen we onlangs in de badgids van 1891 een paar advertenties aan van o.a. een aantal op Schiermonnikoog gevestigde winkeliers, de directie van het Badhotel, een logementhouder, enkele ambachtslieden, kamerverhuurders enz. enz., uit een periode van 100 jaar geleden.

Sommige advertenties vonden we zo interessant, dat we niet konden nalaten te trachten over deze advertenties uit lang vervlogen jaren wat bijzonderheden te verzamelen. Dank zij onze correspondentie-vrienden, maar vooral ook door de zeer op prijs gestelde medewerking van de streekarchivaris de heer A. Medema, konden we toch nog een en ander betreffende deze adverteerders aan de weet komen. Vandaag besteden we enige aandacht aan de advertentie van de schoenmaker M. Hoog.

Tijdens een vooronderzoek bij het doorbladeren van een serie aantekeningen over schoenmakers die lang geleden hun beroep op het eiland hebben uitgeoefend kwamen we de namen tegen van de schoenmakers Taike (Teake) Dol en Mel-le Boekhout. Ook vonden we tussen onze notities de naam van een schoenmaker Teunis Harms Holtkamp die in de jaren op het eiland Schuster (uitspr. Sjoester) werd genoemd.

Uit de oude foto-doo's

DOOR BRAM SPIER

Nogmaals schoenmaker M. Hoog Middelstreek 140, anno 1891

Naar aanleiding van de vertelling aangaande schoenmaker Marten Hoog die een eeuw geleden zijn beroep aan de Middelstreek (de huidige naam is Middenstreek) op Schiermonnikoog uitoefende, werden we gebeld door onze lezer A. Fahner uit Dokkum die tot zijn grote verbazing de naam M. Hoog, zijn overgrootvader, in onze rubriek had ontdekt.

Na een geanimeerd telefoongesprek ontvingen we de volgende dag een brief met gegevens betreffende het echtpaar Hoog-Hoeksma benevens 2 foto's van deze echtelieden. Door medewerking van de heer Fahner kan nog het volgende betreffende het gezin van schoenmaker Marten Hoog worden vermeld. Schoenmaker Marten Hoog leefde van 1863-1952. Zijn vrouw Tjitske Jans Hoeksma leefde van 1861-1939. Hun oudste dochter Fokje Hoog leefde van 1887-1967. Fokje Hoog is de grootmoeder (van vaders kant) van de heer Fahner uit Dokkum. De andere dochter Antje Hoog leefde van 1889-1977. Later is ook nog een zoon geboren, Fedde Hoog. Hij is geboren in 1898 en overleed in 1968. De familie was aanvankelijk Ned. Hervormd, doch werd in latere tijd Gereformeerd (doleantie). Volgens familie van de heer Fahner is Marten Hoog nog jarenlang schoenmaker geweest te Oostmeer. Na de dood van zijn vrouw in 1939 is hij naar Leeuwarden verhuisd, waar hij in 1952 is overleden.

● Voor deze aanvullende informatie zijn we onze lezer in Dokkum zeer erkentelijk. Hartelijk dank!

Toch willen we graag nog even langer stilstaan bij de zeer zeldzame afbeelding van Marten Hoog en zijn vrouw.

Dit 100 jaar oude portretje van genoemd echtpaar is gemaakt door een rondreizende straat- of marktfotograaf die op een van zijn reizen schijnbaar ook op Schiermonnikoog is beland.

De bewuste fotograaf was zelfs in staat de door hem gemaakte foto reeds binnen de 10 minuten te kunnen afleveren.

De gevoelige laag van deze afbeelding was gehecht op een uiterst dun koperen plaatje, dat na een ont-

wikkel- en omkeerprocédé tenslotte in spiritus werd gedroogd. Van iedere opname kon maar 1 kopie worden geleverd. Genoemde foto's, vervaardigd volgens bovenstaand systeem, zijn zo langzamerhand zeer zeldzaam geworden daar het positieve fotobeeld door de uiterst snelle behandeling niet voldoende werd gefixeerd, door de tand des tijds op den duur geheel vervaagde, en tenslotte zwart werd. Het verdient dan ook aanbeveling deze zeldzaam geworden foto's die gehecht zijn op een koperen plaatje eerst te laten reproduceren en dan het origineel, om verdere aftakeling te voorkomen, in het donker te bewaren.

Het is toch wel een unieke samenloop van omstandigheden dat we na 100 jaar eerst allerlei bijzonderheden aangaande Marten Hoog de schoenmaker-barbier van de Middelstreek aan de weet konden komen en tenslotte ook nog zijn foto in deze rubriek konden publiceren.

Schoenmaker-barbier Marten Hoog en zijn vrouw Tjitske Jans Hoeksma. De foto is gemaakt op Schiermonnikoog omstreeks 1891 (deze foto is zeer uniek!).

Het echtpaar Hoog in het midden van de jaren '30 gemaakt te Oostmeer.

Schoenmaker Taeke Dol * 12-12-1853 Aalsum
Taeke Dol † 28-1-1934 Schiermonnikoog

Schoenmaker Jelle Boekhout * 10-11-1869 Dokkum
† 10-12-1955 Schiermonnikoog.

Schoenmaker Marten Hoog * 2-12-1863 Warlingen
vertrok 9-5-1896 met zijn
← gezin van Schier'oog naar Drachten (Groninger land).

Der 3 schoenmakers woonden aan de
afiddenstreek of afiddelstreek.

Schoenmaker Marten Hoog woonde aan de
afiddelstreek 140. Hij was ook barbier.

Hij ook Streekarchivariaat Noord-oost -
Friesland en Badgids 1891.